



DEBRECENI EGYETEM



SZÉCHENYI TERV

TÁMOP-4.1.1.C-12/1/KONV-2012-0014
Élelmiszerbiztonság és gasztronómia vonatkozású
egyetemi együttműködés,
DE-SZTE-EKF-NYME

Bartha Elek

A hungarikumkutatás
néprajzi-antropológiai háttere
– vallási és kulturális dimenziók

Módszertani tanulmány

Debrecen
2013



Az etnikai és nemzeti identitás mellett – részben azon belül, annak részeként – megtaláljuk az egyéni és közösségi identitás valláshoz, felekezeti hovatartozáshoz, kötődéshez kapcsolódó formáját. A kettő sokszor összekapcsolódik, más esetekben egymással éppen ellentétes irányban fejti ki hatását. Erre vonatkozóan a néprajzban és az antropológiában igen gazdag, több ezer tételre tehető szakirodalom áll rendelkezésre az elmúlt fél évszázadból.

Az etnikai és vallási/felekezeti identitás vizsgálata során – számos egyéb tényező mellett, amelyekről más összefüggésben is bővebben szót ejtettünk – felvetődik a táplálkozás szerepe. A táplálkozás elsősorban mint hagyomány jelenik meg az identitás kapcsán: hagyomány mint egész, azaz mint a nemzeti-etnikai/vallási-felekezeti hagyomány egy rétege a maga komplexitásában, valamint a hagyomány egyes elemeinek formájában.

A táplálkozási kultúra mint a közösségi hagyomány egy rétege komoly figyelmet kap a táplálkozás néprajzi kutatásában és az etnicitás, illetőleg a vallás diszciplináris vizsgálata során. Szinte közhelynek számít, hogy a népeknek, nemzeteknek megvannak a maguk nemzeti ételei, amelyek hozzátartoznak az önreprezentáció kelléktárához. Ezek a nemzeti ételek a közösség tagjai számára az összetartozás-tudat részei, a külvilág számára pedig a nemzethez tartozók azonosításának eszköztárának elemei – természetesen más egyebek mellett.

Példaként elegendő itt felidézni a külvilág magyarságról alkotott képéhez szorosan hozzátartozó olyan elemeket, mint a gulyás, a paprikás. Ezek az elemek – mások mellett (puszta, Hortobágy, csikós stb.) mellett az idegenforgalom fontos kellékei, és a külföld számára a magyarság, Magyarország jelképei. A magyar kultúra és a hivatalos szféra – a hazai közvélemény egy részével együtt – évtizedek óta törekszik arra, hogy ezeket az elemeket hamisnak vagy kevésbé hitelesnek fogadtassa el, és helyettük „valódi, hiteles” értékeket jelenítsen meg. Egy etnográfus, folklorista vagy antropológus számára ugyanakkor kérdéses, van-e reális esély arra, hogy a gulyás, a paprikás – vagy akár talán legismertebb nemzetközi honfitársunk, Puskás Öcsi helyett belátható időn belül Bartók Béla, Wigner Jenő, a C vitamin vagy Csontváry Kosztka Tivadar jusson eszébe hazánkról a külvilágnak. Nyilvánvaló, hogy egy nép karaktere egy közösség a külső megfigyelő számára közvetlenebbül mutatkozik meg azon keresztül, hogy mit eszik, mit iszik, mint a tudomány, a művészet, a kultúra egyéb eredményein, értékein. Még a nem is olyan távoli múlt egy kevésbé dicsőséges korszaka is ételnévhez kapcsolódik: a „gulyáskommunizmus” nem annyira magát az ételt, mint inkább a Kádár-korszak viszonylagos, a jövő feléléséből táplálkozó, az országot eladósító jólétét idézi fel mindannyiunk számára.



Az etnikai sztereotípiák között tehát igen gyakoriak azok, amelyek a táplálkozáshoz, bizonyos ételekhez kapcsolódnak. Ezek között számos olyant is találunk, amelyek nem kifejezetten hízelgők a velük kapcsolatba hozott népre nézve, mai szóhasználattal politikailag nem korrektek. Szlovák szomszédaink gyakran kapnak említést a burgonyával kapcsolatban. A korábbi évszázadokban a hazai németiség egyes csoportjairól alkotott képhez is hozzá tartozott a krumpli fogyasztása. A franciákat nem csupán a magyar, hanem más népek szóláshagyományában is sajt- vagy osztrigafogyasztóként említik, az olaszokról az I. világháborútól terjedt el, hogy ínséges időkben megeszik a macskát. A románokról alkotott sztereotípiákhoz hozzá tartozik a puliszka, az oroszokról alkotott zsánerképhez a vodka, vagy a németekkel kapcsolatban – főként pedig a bajorokkal – a sörivás. A cseheket mi, magyarok ugyanígy sörivóknak tartjuk. Vagy ki ne hallott volna a finnugor nyelvrokonainkról a nyelvi rokonság kapcsán fellángolt tudományos és a szaktudomány berkein kívül – máig sem feledésbe merült – folyó vitában gyakran idézett „halszagú rokonságról”, amely amellett, hogy a finnek táplálkozási kultúrájának egy integráns rétegére és fontos nyersanyagára utal, a magyar táplálkozókultúrával szemben negatív értelmezést kapott. A magyarok (természetesen pozitív) önképétől például elválaszthatatlan a borivás („bort iszik a magyar”), a búzakenyér (szembeállítva pl. a kukoricalisztból készült puliszkával vagy a krumplival).

A táplálkozókultúra nemzeti-etnikai összefüggései ugyanúgy felbukkannak a különböző népek proverbiumkincsében, így a magyar szólás- és közmondáshagyományban is, mint a lokális vagy mikrorégiókban élő etnikai vagy néprajzi csoportokra jellemző étel- és italfeleségek. Ezekről – éppen még magyarországi (Kárpát-medencei) keretek között is meglévő rendkívüli bőségük, gazdagságuk miatt – most nem teszünk említést, a tanulmány más fejezeteiben – például a helyi ünnepek, fesztiválok kapcsán – bővebben esik majd szó róluk.



Gasztronómiai hagyományra épített, valamint gasztronómiai hagyományt konstruáló helyi ünnepek, fesztiválok

Az ünnepek, legyenek azon családi, lokális, etnikai vagy vallási tartalmúak, az identitás alaprétegeihez tartoznak. Egyének és közösségek önmagukról alkotott képének fontos összetevői, a közösséghez tartozás, a közösen elfogadott, vallott értékek reprezentációi. Az ünnep a maga komplexitásában kifejezi a közösség összetartozását, kifejezi minden egyes az ünnepen részt vevő individuumnak a közösséghez való tartozását, kifejezi a közösen vallott érték demonstratív vállalását, az azzal való azonosulást. Mindezt egy széles eszköztár segítségével, rítusok, hiedelmek, mítoszok, regulák, tanuk, sajátos kommunikációs folyamatok, migrációs jelenségek, létszámkoncentráció, sajátos tevékenységi formák, logisztikai háttér, szellemi és anyagi javak felhalmozás, ünnepi értékrend, erkölcsi normák és számos más viselkedési forma révén. Mindezek között kiemelt hely illeti meg az ünnepek táplálkozási rétegét, amely amellet, hogy az emberiség szinte valamennyi ünnepi hagyományának részét alkotja valamilyen formában, gyakran az ünnep fő motívumai közé is emelkedik.

Ennek jelentős részben tudatos felismerése és alkalmazása eredményeként az 1980-as évektől, de még inkább a rendszerváltást követően a mai Magyarországon és az egész Kárpát-medence településein hatalmas tempóban jöttek létre a helyi értékekre épülő, a hagyományokat felújító, felelevenítő lokális ünnepek, amelyek többségükben fesztivál jelleget öltöttek. Ugyanezen folyamat egy másik irányból is megindult: a hagyományteremtés, a konstruálás irányából. Nem csupán hajdani meglévő hagyományok felújításáról van csupán szó, de új hagyományok létrehozásáról is. Mindezek célja egyrészt a helyi sajátosságok, a helyi arculat megjelenítése a települések lakói és a külvilág számára, tehát egyfajta identitás erősítés. Másrészt pedig a külvilág számára is ezen ünnepi események révén kívánja megjeleníteni magát a közösség. Ettől pedig az idegenforgalom fejlődését, fellendülését is várják.

Az ilyen helyi ünnepek, falunapok, fesztiválok központi eleme többnyire a helyi hagyományok közül kerül ki. Mind mennyiségileg, mind minőségi szempontból kiemelkedik ezek közül a hagyományoknak az a köre, amely a helyi táplálkozáskultúra része. Ha országos, regionális léptékben átfogó képpel rendelkezünk az elmúlt évtizedekben létrejött, illetőleg megújult helyi ünnepekről, szembevető, hogy azok jelentős része – nem túlzás, hogy többsége – valamilyen helyi ételféleségre, vagy fő terményre, tehát étel-alapanyagra épül. Ez kapcsolatban van az ünnep említett egyetemes sajátosságával, azzal, hogy az ünnepeknek általában



kiemelt része az ünnepi étkezés, az ünnepi táplálkozás. A helyi ételek kínálata, felmutatása gyakran kerül tehát ezen események középpontjába, gyakran a fesztiválok nevét is ezekről kapják. A birkapörkölt, a szilvalekvár, a bográcsgulyás, a halászlé, a derelye, a dödölle, a lapcsánka és még megannyi étel sokszor szerepel ezeknek a fesztiváloknak a névadójaként, akárcsak az élelmiszerként szolgáló termények az almától a tökig, a szedertől a dióig vagy a káposztáig. Számos település, kistáj rendelkezik sajátos, elsősorban rá jellemző, jellegzetes terményekkel, gyümölcssel, zöldséggel, amelyek identitást kölcsönző és gasztronómiai jelentőséggel egyaránt rendelkeznek.

Mindez pedig egy olyan folyamat eredménye, amely a globalizáció ellenhatásaként, azzal párhuzamosan, de azzal szemben zajlik napjainkban is, és amelyet a szaktudomány „glokalizáció” néven szokott emlegetni.

Ami a magyar, illetőleg a táji jellegzetességeket illeti, ez az immár lassan negyed évszázada zajló folyamat jelentősen hozzájárul a táplálkozás terén nemzeti és helyi értékeink felismeréséhez, megtalálásához, a hiteles hagyomány feltárása iránti igény növekedéséhez, ezzel együtt pedig az ilyen irányú néprajzi-folklorisztikai kutatások jelentőségének növekedéséhez.

Az alábbiakban – természetesen a teljesség igénye nélkül – egy rövid listát közlök a legutóbbi évek néhány fontosabb – gasztronómiai alapotívummal rendelkező – helyi fesztiváljáról. A mellékletben egy adatbázis is megtalálható, amely három megye leghátrányosabb helyzetű településein megrendezésre kerülő gasztronómiai fesztiváljainak adatait tartalmazza.

Lendva – bográcsfesztivál
Forró – szederfesztivál
Békéscsaba – kolbászfesztivál
Debrecen – kolbászfesztivál (debreceni páros?)
Debrecen – pulyka-napok
Nagykálló – lecsőfesztivál
Abaujszántó – Ivó-nap
Budapest, Pécs, Győr, Debrecen, Alacska stb. – pálinkafesztivál
Derelyefesztivál – Füüzéradvány, Nagytállya, Iliny (palóc d.)
Szilvalekvár-fesztivál – Szatmárceke
Halászlé fesztivál – Baja, Szeged, Tiszacsege, Tiszaujváros
Miskolc – kocsonyafesztivál
Derekegyház, Szentés, Mátraterenye – palacsintafesztivál
Tard, Maklár, Csanádapáca, Mozsó, Mezőkaszony – kakasfesztivál
Kalocsa, Nagybánhegyes, Szeged – paprikafesztivál
Meggyesegyháza, Csány, Sellye – Dinnyefesztivál



DEBRECENI EGYETEM



ÚJ SZÉCHENYI TERV

Rakamaz, Csenger – almafesztival
Milota, Lengyeltóti – diófesztival
Ökörítőfülpös – körtefesztival
Tabitótfalu – eperfesztival
Nagykanizsa – dödöllefesztival
Kiskunfélegyháza – libafesztival
Püspökszilágy, Székegyvárság – málnafesztival
Méhkerék – uborkafesztival
Nyírmegyes, Pánd, Kecel – meggyfesztival
Szomolya, Nagyörű – cseresznyefesztival
Szerencs, Veszprém, Szolnok, Budapest – csokoládé fesztival (Édes Napok)
Tihany, Pannonhalma . levendula fesztival
Nyírsaboly – lapcsánka fesztival
Gyomaendrőd – sajt- és túrófesztival
Karcag – birkafejő fesztival
Berettyóújfalu – csigacsináló fesztival

Más jellegű gasztró-fesztiválok:

Debrecen –Borkarnevál, Sörkarnevál
Budapest – csaknem mindenféle, pl. kenyér- és péksütemény-fesztival
Kecskeméti bor- és pálinkafesztival

Vallási hagyomány és etnicitás

A vallás, az egyházak jelentősége a nemzeti és ezzel együtt térségünkben gyakran a kisebbségi kultúra és identitás terén közismert. Általában a kérdésnek azt az oldalát szokás hangsúlyozni, hogy a vallás az etnikum megtartó erőinek egyike. Azt már ritkábban emelik ki, hogy adott esetben asszimilációs tényezővé is válhat, bizonyos műveltségi elemek átvételét, sőt, még a nyelvi beolvadást is megkönnyítheti.¹ Az azonos valláshoz tartozás sok esetben még nyelvi eltérés mellett is közelebbi kapcsolatot teremtett, mint az azonos nyelv – külön vallás.²

Jól példázza a vallás etnikai funkcióinak kétirányúságát, differenciáló és integráló szerepének egyidejű érvényesülését a magyarországi szlovákok vallási megoszlása. A 17-18. században Magyarországra települt szlovákok többsége az evangélikus, kisebb része a római katolikus felekezethez tartozott. Az evangélikus

¹ Bartha 1987b: 239.

² Balogh 1972: 491.



vallás a letelepedéstől fogva az etnikai megmaradás, a szlovák kultúra megőrzésének irányában fejtette ki hatását. Saját templomokat, iskolákat építettek, szlovák tanítókat, papokat hoztak magukkal vagy hívtak meg.³ Ennek köszönhetően vált általánossá Magyarországon az evangélikus szlovák nyelvű írásbeliség. A katolikus közösségekre ezzel szemben az egyház által is elősegített, gyorsabb ütemű asszimiláció volt jellemző. Kisebb létszámuk, a szomszédos magyar római katolikusussággal való szoros kontaktus, a magyar katolikus egyházszervezetbe való beintegrálódásuk arra vezetett, hogy az egyház nem közvetített számukra etnikai identitásukat megőrző kultúrát és nyelvet.⁴

A vallás e kétirányú etnikai szerepének szempontjából fontos az a körülmény, hogy a fenti példában az evangélikus telepések közvetlen környezetében nem voltak azonos vallású, a többséget alkotó etnikumhoz tartozó közösségek. A vallás ugyanis kohéziós erőként elsősorban akkor jöhet számításba, ha egy etnikai vagy nemzeti közösség vallásában eltér környezetétől. Ez általában felekezeti különbséget jelent, de szép számmal akadtak példák a közös valláson belüli irányzatokban mutatkozó és szertartásbeli eltérésekre, s vallásantropológiai módszerekkel fennáll a lehetőség a közös hitélet különbségeinek feltárására is.

A nyelvi különbségekkel párhuzamosan ilyenkor szembeötlő módon jelentkezik a felekezeti különállás vagy a vallásgyakorlás néhány eltérő mozzanata is, mindazokkal a vallás-befolyásolta hagyományelemekkel együtt, amelyek a helyi kultúra vallásos színezetét megadják.⁵ A vallási specifikumoknak ez a köre a vallásgyakorláshoz kapcsolódik, és rendszerint liturgikus gyökerei vannak.⁶

Ritkaságszámba megy az ellenkező eset, de a szerbiai iszlám és pravoszláv kapcsolatok erre is szolgáltatnak példát. Az azonos etnikai-kulturális közeg közélítette egymáshoz a két vallás helyi vallásgyakorlási formáit, ami több ünnep, jeles nap közös vagy egyidejű megtartásában valósul meg. Érthetővé válik azonban mindez, ha a helyi iszlám vallású szerbek áttérése előtti időből eredeztetjük a jelenséget.⁷

Számos példa bizonyítja, hogy a vallás nemegyszer konzervatívabbnak bizonyul, jobban ellenáll a külső hatásoknak, mint az nemzeti, etnikai identitás, kiváltképp a nyelv. Egyes kutatók szerint bizonyos esetekben a nyelvvel szemben

³ A Galga mentén például az evangélikus iskolákban elsősorban szlovákok lakta észak-magyarországi területekről, többségükben szlovák nemzetiségű tanítókat hívtak. Asztalos 1987: 255.

⁴ Gyivicsán 1984: 410-411.

⁵ Ennek tulajdonítható, hogy a vallási különbségek a legszembetűnőbb módon a szokásanyagban jelentkeznek. Vö.: Barabás 1963: 86.

⁶ Példákat erre a más vallásra áttért közösségek vallásos hagyományanyagában találhatunk. Vö.: Dömötör 1979: 10.

⁷ Radovanović 1986: 257.



éppen a vallás látja el a legfontosabb etnikai ismérv funkcióját.⁸ A vallásnak ezt a sajátosságát etnikai térképek megrajzolásánál, nemzetiségi arányok megállapításánál is felhasználják,⁹ ami nemegyszer manipulációkra ad lehetőséget. A vallás ugyanis természeténél fogva a korábbi időszakok etnikai összetételére vonatkozó információkat őriz. Gyakori eset, hogy hajdani etnikumok, nemzetiségi csoportok, szórványok már csupán a környezetüktől eltérő hagyományaiknak vallásos rétegeit őrzik, etnikai jegyeik többsége, köztük nemzeti hovatartozásuk tudata időközben feledésbe merült.¹⁰ A vallás szerepe itt már nem tér el bizonyos néphagyományokétól, amelyekben szintén fellelhetők a korábbi etnikai sajátosságok maradványai. Több példát ismerünk erre anyagi, és a szellemi kultúra területéről egyaránt. A vallás ugyanakkor intézményes jellegénél fogva hosszabb távon is jól dokumentálhatóan jelzi a valamikori etnikai különbségeket.

Van ugyanennek a kérdésnek egy másik oldala is, amely nem a múlt emlékeként szolgál a történeti kutatás számára, sokkal inkább a vallás mindenkor hordozóinak jelent lehetőséget, s egyben késztetést is nemzeti azonosságuk megőrzésére, természetesen a vallás keretein belül. Ezt a lehetőséget és késztetést pedig a vallás – szerkezetének sajátosságaiból fakadóan – önmagában hordozza. Erre az egyes vallásos hagyományrétegek, vallásgyakorlási módok igen különböző módon és mértékben képesek, s így az etnikai jegyek más és más szféráival kerülnek összefüggésbe.

A korábbi évszázadok során, mint ahogy az a néprajzban jól ismert, az egyház a maga tiltásaival, előírásaival hozzájárult egyes hagyományok eltűnéséhez, visszaszorulásához. Szertartásaival, ihlető erejével ugyanakkor új hagyományok kialakulását segítette elő. Nem kevésbé fontos ezek mellett, hogy az egyház intézményi minőségében a tapasztalatok szerint a vele kapcsolatba került hagyományoknak bizonyos fokú stabilitást is kölcsönöz. A kultúrában, különösen az asszimilációs hatásoknak fokozottan kitett etnikai közösségek esetében nagy szerepe van a stabilitásnak, a belső megújulásnak. Az egyház tehát vallásos hagyományok, a vallásgyakorláshoz kapcsolódó tevékenységi formák fenntartásával éppen ehhez járul hozzá a maga eszközeivel.

Ha a vallásosság szerkezetének fő összetevőit vesszük sorra, a gyakorlati oldal, a hit, a valláserkölcs, a devocionális oldal, valamint a vallási ismeretek készlete egymástól eltérő módon és mértékben hordoz etnikai tartalmakat, illetőleg különbözőképpen válik alkalmassá etnikai tartalmak hordozására. A vallásnak ezen rétegei egyúttal mind szorosan az egyház vonzáskörében állnak.

⁸ Bromlej, Ju. V. 1976: 75.

⁹ Vö.: Škovierová 1981: 215.

¹⁰ Bartha 1984b: 100.



A közösségi tudat fenntartására és kifejezésére a vallás gyakorlati oldala a legalkalmasabb, különösen annak közösségi formái. A vallásszociológia régóta vizsgálja a vallást ebből az aspektusból. Néprajzi szemmel itt elsősorban a folklór, a vallásos népszokások jöhetnek számításba. Ide tartozik többek között a szentmise vagy istentisztelet, a különböző közösségi ájtatosságok, az ünnepi vallásos néphagyományok még élő formái, a keresztelő, a temetés, az esküvő, a templombúcsú, a távoli kegyhelyre történő zarándoklatok. Ide tartozik még az egyéni vallásgyakorlási formák jó része is.

Egyes vallásgyakorlási formák, hagyományelemek önmagukban is hordozhatnak specifikus, etnikus jellegű jegyeket. Ilyen többek között a külföldön élő magyarság körében az augusztus 20-i Szent István ünnep, ilyen a hazai szerbek slava-ünnep,¹¹ de ilyennek tekinthető az alföldi szlovák evangélikusok többirányú funkciókat ellátó rézveretes énekeskönyve, a *Tranoscius*.¹² Fontos azonban hangsúlyozni, hogy bár az etnikai funkciók sorában a specifikus elemek is helyet kapnak, de elsősorban nem azok száma, hanem rendszere a meghatározó.¹³ Mindez fordítva is igaz; néhány átkölcsönzött elem a szakrális kultúrában még nem jelent feltétlenül etnikai asszimilációt.

Ezeknek a hagyományoknak, vallásgyakorlási formáknak jól ismert a közösségi funkciója. Etnikai szempontból ugyanakkor megnő a vallásgyakorlás anyanyelvűségének jelentősége is. Különösen így van ez a vegyes etnikai összetételű települések, főként pedig a városok nemzeti kisebbségeinek esetében. A vasárnap-i istentisztelet, az anyanyelvű liturgia egy sziget a többséget alkotó etnikum között átélt hétköznapiak sorában.

Szigorúan a mennyiséget tekintve nem számottevő az anyanyelvű egyházi szertartás havi néhány órája, de mivel kiemelt időpontokban, ünnepeken, vásárnapokon kerül rá sor, megnő a jelentősége.

A vallás gyakorlati oldala mellett a vallásos ismeretek, vallásos tudattartalmak is az etnikai identitás tényezőivé válhatnak.

Még mindig a nyelv kérdésénél maradván nyilvánvaló, hogy az anyanyelven történő vallásgyakorlás egy anyanyelvű vallásos műveltségi réteg kialakulásához vezet, s ez a szakrális események alkalmával minduntalan megerősítést nyer. Az anyanyelvű vallásgyakorlás feltételezi az anyanyelvi kultúra egy bizonyos szintjét, de ugyanakkor a maga módján biztosítja is annak szinten tartását az aktív részvételű követelő szertartások, a misehallgatás, a közös ájtatosságok, az imák, a hitoktatás és a vallásos ismeretszerzés egyéb csatornáin (könyvek, folyóiratok, rádió, stb.) útján.

¹¹ Kiss 1984.

¹² Huley 1985; Tábori 1986: 14.

¹³ Szabó 1980: 178.



A környező országok magyarságánál például a vallásos ismeretszerzés többnyire anyanyelven folyik. A Kárpátalján, Románia területén, valamint a Vajdaságban élő magyarság vallásgyakorlásába – minthogy más felekezethez tartozik – az államalkotó nemzet nyelve nem tudott behatolni. Ez utóbbi területen viszont asszimilációs folyamatok figyelhetők meg a magyar, a német, a bolgár etnikumok között a többséget alkotó közösség javára.¹⁴ Kivételt az olyan településeken – főként a mai Szlovákiában, valamint Moldvában – találunk, ahol a pap nem beszéli hívei nyelvét, és így a templomi vallásgyakorlás kiesik az anyanyelvi ismeretszerzés forrásai közül. Az egyház kulturális és oktatási tevékenysége ugyanakkor döntőnek bizonyult a dél-alföldi ruszin és szlovák, valamint a moldvai magyar közösségek fennmaradásában.¹⁵

A vallásos ismeretszerzés egyik fontos formája a hitoktatás, amelynek, ha anyanyelvű, szintén az előbbiekhöz hasonló szerepe van. Az Egyesült Államokban élő nemzetiségek, felismerve az anyanyelvi oktatás jelentőségét, etnikai egyházaik szervezésében a XX. század elejétől etnikai iskolák egész sorát hozták létre, ahol a hittan mellett a saját nációjukra vonatkozó ismereteket sajátították el.¹⁶ Említést kell tenni még a vallásos irodalom, az imakönyvek, énekeskönyvek olvasásáról, amelyek az utóbbi évtizedekben a hitélet egyre nagyobb részére terjednek ki.¹⁷

A vallás etnikai funkcióval szorosan összefügg a vallási és etnikai endogámia kérdése. Az egyházi hovatartozás sokáig döntő volt a házastárs megválasztásában. A különböző etnikumok esetében a vallási endogámia két irányban is kifejthette hatását: az etnikai endogámiával párhuzamosan, vagy azzal szemben. Ezáltal egyaránt játszhatott megtartó szerepet, vagy lehetett az asszimiláció tényezője. Ahol az egymás mellett élő etnikumok különböző egyházakhoz tartoztak, a vallási endogámia az etnikai keveredést a házasodás révén hosszú időn át rendkívül megnehezítette. Ha viszont egy nemzetiségi csoport egy településen vallásilag megosztott, s az egyik felekezet egybeesik a többséget alkotó etnikuméval, ez nagymértékben elősegítheti a beolvadást. Különösen így van ez akkor, ha a nemzetiség az adott felekezeten belül kis létszámú, s így párválasztási lehetőségei korlátozottak. Ezt példázza az alföldi katolikus szlovák telepések fentebb említett helyzete is.¹⁸

A vallás, az egyházak és a nemzetiségi kultúra kapcsolatának vizsgálatakor elkerülhetetlen, hogy figyelembe vegyünk napjaink társadalmi és tudati változásait.

¹⁴ Bartha 1987a.

¹⁵ Radovanovič 1984: 197.

¹⁶ Niedermüller 1985: 297.

¹⁷ Vö.: Bálint 1937; Tábori 1986.

¹⁸ Gyivicsán 1984: 410-411; Skovierová 1981: 214-215.



Az utóbbi évtizedek széles körben elterjedt jelensége a szekularizáció, amely látványos formákat öltött a falusi társadalmakban. Joggal merülhet fel a kérdés, hogy van-e, lehet-e egyáltalán szerepe az egyháznak ebben a helyzetben? Erre a kérdésre a választ az eddig elmondottak alapján is megfogalmazhatjuk.

Az egyházak, illetve a vallás etnikai funkciói két úton érvényesülnek. Az egyik ezek közül feltételezi az adott etnikum egyes tagjainak vallásos hitét, ami annyit jelent, hogy ez a hatásmechanizmus csak a hívek vonatkozásában működik. Ide elsősorban a különböző devocionális cselekedetek tartoznak, akár a vallásgyakorlás, akár a vallás más dimenzióinak köréből. Ide sorolható például a szentségek vétele, az úrvacsora, a szentelmények alkalmazása, az imádkozás alkalmi, a vallásos könyvek, újságok, folyóiratok olvasása stb. Tehát mindaz, ami társadalmi elvárások formájában az egyénnel szemben ma már nem vagy csak elhanyagolható mértékben jelentkezik. Jellemző az elmúlt négy évtized szekularizációs tendenciáira, hogy az emberi élet fordulóinak állami szervezésű kvázi liturgiái sokhelyütt csak nagy nehézségek árán tudtak elterjedni.

A vallás etnikai hatóerejének másik útja az, amikor az egyházi hagyomány folklór hagyományként jelenik meg. Valláson kívüli jelenségek is tartoznak ide, amelyeket az adott időszakban az egyház tart életben, s amelyek a helyi folklórba épülve részei hordozóik etnikai azonosságának. Tágabb értelemben ide sorolható mindaz a szervező és egyéb tevékenység, amely révén az egyház a helyi közösségek hívő és nem hívő tagjainak életében egyaránt szerepet vállal, mint például az anyaország kegyhelyeire szervezett búcsús kirándulások, a betlehemes játékok és más, olykor profán népszokások újjáélesztései, szórakoztató programok készítése a fiatalok, gyermekek számára, részvétel a falu kulturális életében, vagy, hogy a század első felében is említsek példát, gazdakörök, hitelszövetkezetek alakítása, részvétel ezek vezetésében.

Táplálkozáskultúra mint a vallási identitás része

A világ jelentősebb vallásaiban szinte kivétel nélkül megjelenik a vallásos böjt valamilyen formája. Napjainkban gyakran hallunk a médiában az iszlám népek böjti időszakáról, a ramadánról, amikor a hívők napkeltétől napnyugtáig böjtölnek. Ide tartoznak a vallások által bizonyos időszakokra vagy időkorlát nélkül előírt, meghatározott étkezési tabuk, tilalmak is, mint például a zsidók vagy a muszlimok sertéshúsról vonatkozó tilalma, vagy az utóbbiak körében gyakorolt alkoholfogyasztásra vonatkozó tiltás. A törzsi vallásokban is gyakran találkozunk bizonyos állatfajokra vonatkozó táplálkozási tabukkal, vannak vallások, amelyek követői egyáltalán nem fogyasztanak húst. A táplálkozáskultúrára vonatkozó val-



lasi előírásoknak, szabályoknak ez a köre többnyire a vallásos bűjt fogalomkörébe tartozik. A bűjtnek a valláshoz tartozó meghatározására, értelmezésére talán a legkézenfekvőbb az Erdő Péter által írt szócikk, amely a Magyar Katolikus Lexikon I. kötetében jelent meg. Az alábbiakban a lexikon internetes forrásából szó szerint idézem:

„bűjt: a →mértékletesség erényének cselekedete: tágabb értelemben minden erkölcsi meggondolásból fakadó önmegtágadás, főként az érzelmi élvezetektől való tartózkodás; szoros értelemben az önfenntartási ösztön megfékezése az evésben és ivásban. - Célja a lélek fölemelése a testi vágyak megfékezésével, s a bűnbánat kifejezése. Testünk miatt a természettörv. is ajánlja, és minden vallás törv-ei között szerepel. - Az OSz-ben a mózesi törv. csak az engesztelés napján írt elő kötelező ~öt (Lev 16). A fogság után még 4 kötelező ~i nap jött ehhez: Jeruzsálem ostroma kezdetének, elfoglalásának, a tp. lerombolásának, Gedalja meggyilkolásának napja (Jer 41,1; 52,6). A farizeusok külsőséges ~jével szemben az esszénusok képviselték az istenfélő bűjtöt. - Jézus Krisztus 40 napos ~tel kezdte nyilvános tevékenységét. Őr a külsőséges ~tól (Mt 6,16), s a sátán elleni harc fegyveréül adja (17,21). Az Egyb. kezdetül fogva gyakorolta a ~öt, mert „ehvített tőle a Vőlegény” (Mk 2,20; vö. ApCsel 13,2). Egy idő után különvált a természet ~ (→szentségi bűjt), mely minden ételt tiltott, és az egyb. ~, mely az ételek mennyiségét, ill. minőségét szabályozza. - 1. Régebben a megtartóztatás foka szerint 3 ~öt ismertek: →szigorú bűjt, →enyhített bűjt és a hústilalom. - 2. 1966 óta az egyb. törv. csak a szigorú ~öt és a bűst tiltó →megtartóztatást ismeri. A ~ alól jogos okból fölmentést adhatnak az ordináriusok, a plnosok és a szerz. előjárók. - 3. Mo-i törvények a ~ről: 1560: a nagyszombati egyhmtart. zsin.: Az Anyaszentegyház bűjtjeit mindenki tartsa meg. Ne részeskedjenek, adjanak alamizsnát, jámbor tettekkel foglalkozzanak, egyszer egyenek napjában, déltájban. - 1611: a nagyszombati tartományi zsin.: Mivel az anyaszentegyház fegyelmi kérdésekben tekintettel van a helyi egyházakra, tisztelettel kéri a zsinat a pápát, hogy a környező országokhoz hasonlóan a bűjt törvény ne vonatkozzék a tejtermékekre és a tojásra. A jejunium törvényének megtartására, mely szerint napjában egyszer, dél után szabad enni, emlékeztessék a híveket. - 4. A bizánci szert. egyh-aiban, főként az OOE-ban az évente közel 200 bűjti napon tilos a hús és a tejes étel, s csak száraz élelmet lehet fogyasztani. A szerz-ek bort nem isznak, halat nem esznek, s egész napjukat imádkozással töltik. A ~ a helyi szokásoktól függően egyébként eltérő szigorúságú lehet és megtartását a világi élet feltételei is befolyásolják. - 5. A r.k. Egyház hatályos törve szerint a húsevéstől v. a ppi konf. előírásai szerinti más eledeltől való tartózkodás az év minden péntekén kötelező, hacsak egybe nem esnek egy a főünnepek közé tartozó nappal; hústilalmat és bűjtöt kell tartani →hamvaszűzardán és →nagy-pénteken (1251.k.). - A hústilalom kötelezi azokat, akik 14. életévüket betöltötték; a bűjt pedig az összes nagykorúakat kötelezi 60. életévük megkezdéséig. A lpaszt-oknak és a szülőknek legyen azonban gondja arra, hogy a bűnbánat valódi értelmére megtanítsák azokat is, akik fiatal koruk miatt nem kötelesek a bűjtre és a hústilalomra (1252.k.). - A ppi konf. pontosabban is meghatározhatja a bűjt és a hústilalom megtartását, továbbá egészében v. részben helyettesítheti is a hústilalmat és a bűjtöt a bűnbánat más formáival, főként a segítő szeretet cselekedeteivel és vallásos gyakorlatokkal (1253.k.). ** - E.P.”¹⁹

¹⁹ Erdő 1991.



Vallási ünnepek gasztronómiája

A HÚSVÉTI ÜNNEPKÖR

NAGYBŐJTI IDŐSZAK

Negyvennapos testi és lelki előkészületi időszak a húsvét méltó megünneplésére. Kezdőpontja a római katolikus egyházban hamvazószerda, a görög katolikusoknál az ezt megelőző vasárnap, a *vajhagyó vasárnap*. A negyven nap Jézus negyvennapos böjtlésének és kínszenvedésének emlékezetére szolgál.

Az időszak a római katolikus és a keleti keresztény egyházakban egyaránt a testi megtartóztatások jegyében telik és számos kisebb-nagyobb ünnepet, jeles napot, liturgikus eseményt és laikus szokást foglal magában. A böjti heteken végigvonul egy jellegzetes, az esztendő más időszakától különböző táplálkozási hagyomány, ami kiegészül a társadalmi élet korlátozásaival.

A böjt kezdetét a farsang utolsó napjának vidám szórakozásai előzik meg. Bekecsen a század húszas éveiben vajhagyó vasárnap a fiatalok farsangi fánkot sütöttek és kimullatták, kitáncolták magukat az előttük álló hetekre is.²⁰ Filkeházán a nagyböjt kezdete előtt egy héttel *húshagyó vasárnap* van *nagyfarsang*, a következő vasárnap *vajhagyó vasárnap*, a *farsangfarkon* a *keisfarsang*. Minden háznál sütöttek fánkot, ezt vitték a lányok a bálba. A böjtre ezeken a napokon a következő mondóka utal:

*Idze mesova nedzela
plokaj zubi od mesa?
(Jön a húshagyó vasárnap
öblítsük a fogunkat a hústól!)*

*Idze maslova nedzela
richtuj oleju na posta!
(Jön a vashagyó vasárnap,
készítsd az olajat a böjtre!)*²¹

Szuhakállón, Múcsonyban és más abaúj-tornai településeken a farsang vége a *pussanya*, *pussenya*. Komlósán a *pustyenya*, *pusczenya* nagyböjt első, második napjára

²⁰ Siska József gyűjtése

²¹ Petercsák 1985: 51.



ig tartott. A fiatalok mulatsága a két világháború között sokszor szerda reggelig is eltartott, de több háznál összegyűltek az idősebben is. Nem volt ritka, hogy a pap végigjárva a házakat, a böjtöt így megszegőknél a földre borított a töltött káposztát.²²

A farsang vidám szórakozásait évszázadokon át a böjt kezdetétől csendesebb magatartási minta váltotta fel. Az egyház és a szokáshagyomány egyaránt tiltotta ilyenkor a vígsággal, zenével, táncsal, hangos énekszóval járó összejöveteleket, multságokat. A bünbánati idő szerényebb öltözködéssel, engedékenyebb, megbocsátóbb viselkedéssel járt. Minden katolikus részére kötelező volt a gyónás és az áldozás. A múlt század végén még sokan akadtak, akik nagyböjti időszak alatt egyáltalán nem fogyasztottak alkoholt, nem dohányoztak és még a házaselejtől is megtartóztatták magukat. A falvakban megszólták aki hangoskodott vagy magáról megfeledkezve az utcán hangosan füttyült, énekelt. A korábbi évszázadok egyházi előírásai a falusi társadalmakban évtizedekkel nemegyszer évszázadnál is hosszabb idővel túlélték egykori érvényességüket és nyomokban a mai vallásos hagyományokban is megtalálhatók.

BÖJTI ÉTREND

A görög katolikusok nagyböjti hagyományai közül a leginkább szembetűnő és a korábbi évszázadok során a velük együtt élő más felekezetűek részéről is legjobban ismert volt a böjti táplálkozás. A böjt jellegzetes ételeit nem kizárólag ebben az időszakban készítették, többségüket az esztendő folyamán máskor is fogyasztották. A nagyböjt táplálkozási hagyományanyaga tehát nem egyszerű hőstílalom vagy egyszerű receptgyűjtemény, hanem a böjt ideje alatt követett táplálkozási szokások, a hozzájuk kapcsolódó ételek, valamint fogyasztásuk évszázadok során kialakult és a legutóbbi évszázad során több jelentős változást is megélt hagyományos rendje.

Az egyház szigorú böjtöt ír elő a nagyböjt első napjára (hétfő) és nagypéntekre. Eszerint ezeken a napokon a görög katolikusok nem fogyaszthatnak húst, tejes, vajjas, tojásos ételeket, állati zsiradékot. Az étkezések száma és mennyisége nincs korlátozva. A hústól való tartózkodás kötelező emellett a nagyböjt szerdái és péntekjein.²³ Korábban a hétfői napok is ide tartoztak.

A néphagyomány a korábbi böjti fegyelem számos vonását megőrizve szigorúságában túltett az egyházi elvárásokon. A legidősebb generációból sokan még ma is a böjt egész időszakában tartják a hőstílalmat, a két világháború között pe-

²² Bartha 1980: 48.

²³ Várnagy 1993: 523.



dig ez teljesen általános volt. A századforduló táján még a nagyböjt hetei alatt semmiféle állati terméket, így tejet, tejterméket, tojást sem fogyasztottak. Hogy mennyire komolyan vették a böjt megtartását, jól tükrözi egy leírás a múlt század végéről a Rétközben: „*A Rétközben golyvás is akad elég, kivált a görög katolikusok közt, ami nyilván a sok sanyarú böjtre, s olajfogyasztásra vezethető vissza.*”²⁴

A böjtölés szélsőséges példájának számított a *negyvenelés*. Ez azt jelentette, hogy az egész időszak alatt napjában csak egyszer vettek magukhoz táplálékot, s akkor is vigyáztak, hogy ne lakjanak jól. A szokás emlékét a '70-es években még őrizték több zempléni hegyközi és hegyaljai faluban, de ekkor már nem gyakorolták. A negyvenelés során főtt ételt nem vettek magukhoz, de olyanok is akadtak, akik a böjt egész ideje alatt kizárólag kenyéren és vízen éltek.

Jóval túlmentek a böjt kötelező előírásain, akik a böjtös napokon (hétfő, szerda, péntek) vízen kívül semmit sem vettek magukhoz, vagy csupán kenyeret. Mogyoróskán, Baskón, Erdőhorvátiban még a hetvenes években lehetett találkozni idős asszonyokkal, akik a böjtölésnek ezt módját követték. Ennél is gyakoribb volt, hogy nagyböjt első hétfőjén és nagypénteken semmilyen ételt nem fogyasztottak. Sziksón az idősebb görög katolikusok a század első harmadában nagypénteken csak kenyéren és vízen voltak. Mások nagypéntektől a feltámadásig semmiféle táplálékot nem vettek magukhoz. A Felső-Bödva-völgyi falvakban úgy tartották, aki ezt a két napot végigböjtöli, tudni fogja, mikor fog meghalni.

Az állati termékek fogyasztásának az egész böjti időszakra vonatkozó tilalma a múlt század végén kezdett oldódni. Először a munkába járó férfiak szegték meg mind gyakrabban, különösen, akik városba jártak dolgozni. A ma élő legidősebb generáció idejében már a legtöbb családban bevett szokás volt – a hétfői, szerdai és pénteki napok kivételével – a tejtermékek, tojás fogyasztása, bár a teljeskörű tilalom sok helyen egészen századunk közepéig fennmaradt. Az idősebbek közül többen még ma is a korábbi szigorú gyakorlat szerint böjtölnek, húst mindvégig nem esznek, a böjtös napokon napjában csak egyszer táplálkoznak. Ez azonban mára már elszigetelt jelenséggé vált.

A nagyböjt előtti utolsó vasárnapot, *vajhagyó vasárnapot* megelőző vasárnap a *húshagyó vasárnap*. Ettől a naptól lépett életbe a böjti hústilalom, *vajhagyó vasárnap* pedig egészen húsvétig semmiféle állati terméket nem fogyasztottak. A múlt században görög katolikusságunk körében általános szokás volt, hogy *vajhagyó vasárnap* hamulúgban kifőzték az edényeket, hogy állati zsiradék még csak véletlenül se kerülhessen az ételekbe. A szokás, ha nem is ennyire általános formában, de még fellelhető volt a bodrogközi és nyírségi falvakban a húszas-harmincas években. Bedőn, Álmosdon és Vértesen ma is él az emléke annak, hogy századunk első

²⁴ Geöcze 1896: 125.



éveiben használatban voltak olyan *bőjtös* vagy *savány edények*, amelyeket csak nagybőjtben használtak. Pocsajban az ilyen edényeket csak nagyhéten vették elő.²⁵

A szigorú böjti napokon sokan semmiféle zsiradékot nem használtak, még növényi eredetűt sem. Ha egyáltalán főztek, valamit ilyenkor azt *száraz rántással* rántották be, például a babot. Ezt az elkészítési módot az esztendő nem böjtös napjain nem alkalmazták.

A főzéshez és az étkezésekhez ettől fogva kizárólag olajat – főként napraforgó olajat – használtak. A Felső-Bódva-völgy, az északi Cserhát falvaiban nagybőjtben minden görög katolikus család olajat üttetett valamelyik közeli olajütőben. Hasonlóan történt a nyírségi görög katolikus közösségekben is. Egy átlagos család olajsüksége az adatok szerint 20-25 liter volt erre az időszakra, de lehetett ennél több is. Az ehhez szükséges napraforgót a parasztgazdaságok maguk termelték meg. Más falvakban, így például Nagydoboson a falu lakói közösen üttették az olajat, amit azután családonként szétosztottak, s ezt kellett böjti időszakra beosztani. Sátoraljaújhelyen a piacon szerezték be az olajat a böjti időben. A negyvenes években egy átlagos nagyságú család a visszaemlékezések szerint hetente legkevesebb 1 liter olajat használt fel. Cserháton a görög katolikusok környezetüknél nagyobb olajfogyasztásuk miatt más vallású társaik *olajosok*, *sleposok* gúnynevekkkel illették.

A legegyszerűbb böjtös ételek az olajos kenyér, a nyers (savanyú), olajos káposzta, az olajos hagyma. Ez utóbbiak kenyérrel és más ételféleségekkel együtt fontos kiegészítők voltak. Homorogon az olajos hagymát sóval, borssal ízesítették és napainkban is fogyasztják böjt ideje alatt.²⁶ Az olajos hagyma számos debreceni görög katolikus családnak ma is kedvelt böjti eledele. A városi életmód miatt fogyasztása az esti étkezésre vagy hét végére korlátozódik. Alsóvadászon, Kányban az olajos kenyér a gyermekek napi táplálkozásához tartozott. Zsíros kenyér helyett, gyakran fő étkezések között kapták, ha megéheztek. Sok családban az olaj hozzáférhető helyen volt és bárki fogyaszthatott belőle a nap folyamán.

A nagyböjti időszak legfontosabb hagyományos ételei burgonyából, kukoricából, káposztából, babból, gabonalisztből és asztalt, savanyított gyümölcsökből készültek. Az étkezés hagyományos rendje megszabta, mit készítettek reggelire, ebédre, vacsorára, napi kétszeri étkezés esetén – ami böjtben gyakori volt – reggel és este. A hagyomány határozta meg azt is, hogy a hét egyes napjain, a böjtös napokon és az erre az időszakra eső ünnepeken, vasárnapokon mi volt az étrend. Erre vonatkozóan még kevés adattal rendelkezünk, annál nagyobb viszont a böjti ételekről készült leírások száma.

²⁵ Magyari 1994: 24.

²⁶ Telenkó Bazil gyűjtése.



A görög katolikusok által lakott területek egészen ismert, böjtben különösen gyakran fogyasztott étel a puliszka. Kukoricalisztból készült. Elkészítésének sokféle módja ismeretes. A század elejéig böjtös változata kizárólag olajjal készült, később egészen napjainkig, böjtben tejjel ízesítették.

Ugyancsak általánosan elterjedt és többféle eljárással, formában készült böjti étel volt a *cibere*, *korpacibere*, *cibere leves*. Bihari, nyírségi falvakban a búzakorpát hideg vízzel leöntötték, majd néhány napig meleg helyre állították, hogy erjedjen. Ezután leszűrve, sóval, borssal ízesítve felfőzték és kenyérral fogyasztották. Álmosdon habarással dúsították, Bedón viszont szegényesebb *cibereként* említik az ecetes, cukros vizet és *ciberének* nevezik az aszalt gyümölcsök főzetét!²⁷

Tornahorvátiban és a környező falvakban a böjt keddi, csütörtöki és szombati napjain reggelire gyakran aludttejjel, liszttel, édes tejjel készült *túrós cibere*t főztek. A *cibere* készítésének második módja volt, hogy a korpát tésztaléval öntötték le. Kevés só tettek hozzá. Másnapra megsavanyodott. Leszűrték, levében kukoricadarát vagy krumplit főztek. A cibere adataink szerint ma már sehol nem fogyasztják és elkészítésének módjára is csak kevesen emlékeznek.

Széles körben ismert a nagyböjti *olajos krumpli*, a mai szlovákiai részeken *olajos grulya*. Legegyszerűbb változata szerint héjában sült, vagy még inkább főtt burgonyát öntöttek le olajjal, így fogyasztották. A zempléni és abaúji falvakban savanyú káposztát adtak hozzá. A Csereháton az olajjal leöntött, héjában főtt krumplit *hajás grulyának*, a karikára vágott olajjal, káposztával kevert főtt burgonyát *rázaléknak* nevezték. Egy tálba öntötték, a család minden tagja abból szedegette ki magának.²⁸ A bekecsi görög katolikusok a karikára vágott, meghámozott, héjában főtt burgonyát tepsibe rakták, majd savanyú káposztát tettek rá. Mindezt több rétegben megismételték, végül pedig olajjal leöntve az egészet megpirították.²⁹

Népszerű böjti eledel volt a *zsámiska*. Készítési módja hasonló volt a *puliszkaéhoz*. Abaújban lekvárral, aszalt körte, vagy alma levével ízesítették. Az ízesítéshez előszeretettel használták az őszről eltett savanyú, fanyar vadkörtét, vadalmát, a *dúskát*. A *zsámiskát* kukoricalisztból, tört burgonyából egyaránt készítették. A Bódva-völgyre inkább az előbbi, ettől keletre inkább az utóbbi alapanyag volt jellemző.³⁰

Nyírbátorban, Nyírlugoson kedvelt étel volt a *pergelt káposzta*. Burgonyából készült, ma is ismert böjtös étel volt a *lapcsánka*. Tornahorvátiban a nem szigorúan böjtös hétköznapi fontos szerepe volt a *tökkásának*. Az apróra vágott, főtt

²⁷ Magyari 1994: 26.

²⁸ Bartha 1987: 38.

²⁹ Siska József gyűjtése.

³⁰ Bodnár 1993: 61.



sütőtököt újra felfőzték kukoricadarával, majd édes tejjel, kevés cukorral, vajjal ízesítették.³¹

A böjti vasárnapok és ünnepek étele volt Abaúj-Torna görög katolikusainál a *lábatlan*, vagy *lábatlan tyúk*. Ez az étel a húsos fogást helyettesítette. A zsír nélkül, aludttejjel, liszttel készített *lábatlant* egy időre rántott levesbe mártották, amíg teleszívta magát annak levével. Ezt követően savanyú káposztával vagy céklával tálták. Jellegzetes nagyböjti vasárnapi menü volt ezen a vidéken, amelynek fogásai *galuska*, *zöldségleves* és *lábatlan* voltak.

Többféle ismert böjti étel volt a *macsánka*, *böjti macsánka*. Viszlón *száraz rántással*, hordós káposzta levével készítették. A lisztet szárazon megpirították, majd felöntötték káposztalé-liszt habarékkal. Hozzá néha héjában főtt krumplit fogyasztottak.

A böjti ételek között szép számmal találunk tésztaféléket. Nyírbátorban és környékén a görög katolikusok zsírtalan *kóttések*, *csörögöket* és *berőcét* sütöttek.³² A tészták azonban mind tojás nélkül készültek ilyenkor.

Tornabarakonyban szívesen fogyasztott böjti tésztafélések volt a *vert galuska*. Káposztás, diós, mákos, túrós változatban készült. Bódvarákón különösen kedvelték, reggelinek készítették. Itteni elnevezése *binkós*.

Ugyanitt és több közeli településen böjti eddel volt a *dörgölt mákos*. Fából készült szakajtóban kevés vízzel krumplitoróval kidöngölték a mákot, majd amikor fehér levet eresztett, ráöntötték a tésztalevet, lisztet, sót vagy cukrot tettek hozzá. Levesként is fogyasztották.³³

A Hajdúsában és Biharban a böjti tésztaféléket gyakran ízesítették savanyú káposztával. Nagylétán kemencében sütik a karingót, a káposztával töltött kelt tésztát. Még a harmincas-egyvenes években is gyakran fogyasztott nagyböjti étel volt Hajdúböszörményben a káposztás rétes. Ennek helyi változatát Pocsajban *dura*, *dure* néven nevezik.³⁴

Az Észak-Cserhát tésztajellegű böjti étele volt még nemrég is a *berina*. A kifőtt tészta levét olajjal berántották, tettek bele hagymát, paprikát, tésztát, egy kevés ecetet és sót. Nem szigorú böjtös napokon tejet, tejfölt is tettek bele. Többnyire levesként fogyasztották.

A böjti időszakban fontos fehérjeforrást jelentettek a babból készült ételek. Viszlón, Rakacán a tojás nélküli *lecsketésztával* együtt, hagymával, zöldséggel főzték a *lecskés babot*. A *káposztás bab* káposztalében főtt, a *csuszpájjá* pedig a szintén böjti időben főzött tört bab volt, hagymás, olajos szafttal leöntve.

³¹ Bartha 1987: 38.

³² Bartha 1990: 432.

³³ Lukács László gyűjtése.

³⁴ Magyarai 1994: 30.



A böjti ételek között fontos szerepe volt a leveseknek. Gyakran főztek levest reggelire, a munkába indulás előtt. A már említett ételek közül több is készült leves változatban. Böjti levesnek készült a zöldség leves, a káposztás bableves, a rántott leves, valamint az aszalt és savanyított gyümölcsökből készített, különböző összetételű levesek. Alsóvadászon kedvelt böjti étel volt a *tótelék leves*, ami zöldségleves, bele olajjal, tojással, liszttel készült tésztát szaggattak. A levesek a böjtben gyakran egy étkezés egyedüli fogásaként szerepeltek, de vasárnapokon második fogásokat is feltálaltak.

A böjti időszak, különösen nagypéntek elmaradhatatlan étele volt a pattogatott kukorica, a *patti*, *pattika*. Szinte mindenütt fogyasztották. Dámócon nagypénteken csak *pattit* ettek, amelyet a kert végében rakott tűznél a családfő pattogatott. A gyermekek körülállták és amint elkészült, igyekeztek azon melegében megenni.³⁵ A pattogatott kukorica böjti szerepére a Nyírségtől a magyar nyelvterület északi vidékének görög katolikus népességéig mindenhol vannak adataink.

Irodalom

ASZTALOS István

1987 Oskolatanítók a Galga mentén. *Studia Comitatus*, 18. Szentendre. 245–300.

BALOGH István

1972 A paraszti művelődés. In: Szabó István (szerk.): *A parasztság Magyarországon a kapitalizmus korában*. 1848–1914. I–II. Budapest.

BARABÁS Jenő

1963 *Kartográfiai módszer a néprajzban*. Budapest

BARTHA Elek

1980 *A hitélet néprajzi vizsgálata egy zempléni faluban*. Debrecen

1984 *Házkultusz. A ház a magyar folklórban*. Debrecen

1987 Az egyházak szerepe a nemzetiségi kultúra megőrzésében. *Folklor és Tradíció*. IV. Budapest. 238–247.

1990 A görög katolikus magyarság vallási néprajza. In: *Magyar Budapest*. 429–442.

BÁLINT Sándor

1937 Népünk imádságai. Regnum. *Egyháztörténeti Évkönyv II*. 19–47. Budapest

BODNÁR Mónika

1993 Húsvéti táplálkozási szokások a történeti Abaúj-Torna megyében. *A miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei* 28. 60–62.

BROMLEJ, Ju., V.

1976 *Etnosz és néprajz*. Budapest

DÖMÖTÖR Tekla

1979 *Naptári ünnepek – népi színhátság*. Budapest

³⁵ Siska József gyűjtése.



- ERDŐ Péter
1991 Böjt. Magyar Katolikus Lexikon. <http://lexikon.katolikus.hu/B/b%C3%B6jt.html>
- GEÖCZE Sarolta
1896 A Bodrogköz a szabályozás előtt és után. In: *A Bodrogközti Tisza-szabályozó Társulat monográfiája. 1846–1896.* 113–147. Budapest
- GYIVICSÁN Anna
1984 Etnikai fejlődésvázlatok Répáshután. In: Szabadfalvi József – Viga Gyula (szerk.): *Répáshuta. Egy szlovák falu a Bükkben.* Miskolc. 409–435.
- HULEY Alfréd
1985 Ünnepek és ünneplés a békésmegyei evangélikus gyülekezetekben. In: *Vallási néprajz* 2. 373–400. Budapest
- KISS Mária (szerk.)
1984 *Folklor és tradíció. I.* Budapest
- MAGYARI Márta
1994 Ellentétes értékrendek találkozása egy görög katolikus közösségben. In: Romsics Imre (szerk.): *A másik ember. A fiatal néprajzkutatók III. konferenciájának előadásai.* 99–103. Kalocsa.
- NIEDERMÜLLER Péter
1985 Egyházi élet, vallás és kulturális hagyomány egy amerikai magyar közösségben. *Vallási néprajz* 2. 274–306.
- PETERCSÁK Tivadar
1985 *Népszokások Filkeházán.* Debrecen
- RADOVANOVIC, M.**
1984 *Osnove antropogeografske i etnodemografske odlike prigradskih i drugih sela u okolini Novog Pazara. Zbornik Radova EI SANU* 14–16. Beograd.
1986 Az etnikumok közötti kölcsönhatások a Novi Pazar környékén élő falusi lakosság hagyománykultúrájában. In: Eperjessy Eszter – Krupa András. 1986. 254–261.
- SKOVIEROVÁ, Z.**
1981 *Egy etnikailag vegyes falusi közösség társadalmi viszonyai.* In: Eperjessy Eszter – Krupa András (szerk.). 213–223.
- SZABÓ László
1980 Kulturális egységek vizsgálatának tapasztalatai. In: *Előmunkálatok a magyarság néprajzához.* 7. 175–181.
- TÁBORI Gyula
1986 *A rézveretes Transzilván.* Békéscsaba.
- VÁRNAGY Antal
1993 *Liturgia.* Abaliget

Elek Bartha

A HUNGARIKUMKUTATÁS NÉPRAJZI-ANTROPOLÓGIAI HÁTTERE – VALLÁSI ÉS KULTURÁLIS DIMENZIÓK

Az etnikai és nemzeti identitás mellett – részben azon belül, annak részeként – megtaláljuk az egyéni és közösségi identitás valláshoz, felekezeti hovatartozáshoz, kötődéshez kapcsolódó formáját. A kettő sokszor összekapcsolódik, más esetekben egymással éppen



DEBRECENI EGYETEM



SZÉCHENYI TERV

ellentétes irányban fejti ki hatását. Az etnikai és vallási/felekezeti identitás vizsgálata során felvetődik a táplálkozás szerepe. A táplálkozás elsősorban mint hagyomány jelenik meg az identitás kapcsán: hagyomány mint egész, azaz mint a nemzeti-etnikai/vallási-felekezeti hagyomány egy rétege a maga komplexitásában, valamint a hagyomány egyes elemeinek formájában. A táplálkozási kultúra mint a közösségi hagyomány egy rétege komoly figyelmet kap a táplálkozás néprajzi kutatásában és az etnicitás, illetőleg a vallás diszciplináris vizsgálata során. Szinte közhelynek számít, hogy a népeknek, nemzeteknek megvannak a maguk nemzeti ételei, amelyek hozzátartoznak az önreprezentáció kelléktárához. Ezek a nemzeti ételek a közösség tagjai számára az összetartozás-tudat részei, a külvilág számára pedig a nemzethez tartozók azonosításának eszköztárának elemei – természetesen más egyebek mellett.



Függelék

GASZTRONÓMIAI FESZTIVÁLOK ADATBÁZISA

Az alábbi lista egy válogatás, amely a teljes adatbázisból csak a leghatározottabb helyzetű településekre vonatkozó adatokat mutatja be a pályázati kutatási területnek megfelelően. Az adatbázis a fesztiválok interneten elérhető tájékoztatóit, híryanagait tartalmazza (A letöltés dátuma: 2014. december 15. – 2015. január 15.)

FESZTIVÁLJEGYZÉK
A PÁLYÁZATI KUTATÁSI TERÜLETNEK MEGFELELŐEN

HAJDÚ-BIHAR MEGYE

Település	Esemény	Idézet (Az esemény bemutatása)	Forrás
<u>Artánd</u>	Artándi Határmenti Ifjúsági Napok	„A Nyári Ifjúsági Fesztivál célja, immáron hét éve, ad lehetőséget fiataloknak, arra, hogy kipróbálják magukat különböző területeken. A tehetséges fiatalok, művészek, zenészek, táncosok számára egy bemutatkozási lehetőséget biztosít megfelelő körülmények között egy-egy település előtt. Lehetőséget biztosít a települési iskoláknak, iskolai diákönkormányzatoknak és főként a benne tevékenykedő diákoknak, hogy tanuljanak, fejlődjenek és nemcsak a rendezvény-szervezés kapcsán, hanem a kompetenciáik is fejlődjenek (együttműködés, kommunikáció, döntéshozatal, kreatív gondolkodás, stb.). Fontos és külön kell kiemelni a program határon túli együttműködését, melynek fontos célja a kapcsolattartás és a kapcsolatok ápolása.”	http://fokk.hu/hu/programs/details/643.%C3%81rt%C3%A1ndi+Hat%C3%A1rmenti+Ifj%C3%BAs%C3%A1gi+Napok http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=com_content/task/details/faz/13283
<u>Bakonszeg</u>	Bakonszegi Kemencés Nap (Kemencés Ételek Fesztiválja)	Bakonszegi kenyérlángos-sütő verseny a szomszédos települések részvételével.	http://www.haon.hu/kemencs-unnep-bakonszegen/2361065 http://www.bakonszeg.hu/ http://www.berettyohir.hu/kultura/kemencs-etelek-fesztivalja-



			bakonszegen.html
<u>Bedő</u>	nincs adat		
<u>Berekbőszörmény</u>	Szent Mihály nap	kirakodó vásár, máglyagyújtás	http://www.berekboszor meny.hu
<u>Berettyóújfalu</u>	Biharország színe-java Fesztivál	Biharország ízei főzőverseny, pálinkaminősítő.	http://www.utazzitthon.hu/biharorszag-szine-java-fesztival-berettyoujfalu.html
<u>Biharkeresztes</u>	Szüreti felvonulás és bál		http://www.biharkeresztes.hu/public/hirdet/20130926134812itthonvagy.pdf
	Szent Mihály napi tűzgyújtás		http://www.biharkeresztes.hu/public/hirdet/20130926134812itthonvagy.pdf
	Kukoricafesztivál		http://www.biharkeresztes.hu/public/esemenyek/20130830/kukoricafesztival.pdf
<u>Bojt</u>	Ószirózsa Fesztivál	lovas felvonulás, hagyományőrző csoportok bemutatkozása, bál.	http://www.erdon.ro/szir ozsa-fesztival-baratokkal/news-20071017-06295960
<u>Csőkmő</u>	Sárkány nap	sárkányhúzás, kirakodó vásár, programok a tájházban,	http://www.csokmo.hu/?menu=3 http://www.haon.hu/cso kmo/tavaly-elmaradt-most-ujra-volt-sarkany-nap/2061634
<u>Darvas</u>	nincs adat		
<u>Esztár</u>	Esztári Lecső-fesztivál	főzőverseny, Guinness-rekord kísérlet. „Bihar legnagyobb gasztronómiai fesztiválja, az Esztári Lecső-fesztivál 2014 augusztus 30.-án harmadszor kerül megrendezésre. Ismét tanúi lehetünk a Guinness rekord kísérletnek melynek során megpróbálják elkészíteni a világ legnagyobb mennyiségű lecsóját. A hangulatról több ismert előadó és helyi fellépő gondoskodik.”	http://www.esztarilecsou.hu/ http://www.programturizmus.hu/ajanlat-esztari-lecsofesztival.html
<u>Furta</u>	nincs adat		
<u>Gáborján</u>	nincs adat		
<u>Hencida</u>	nincs adat		



<u>Kismarja</u>	nincs adat		
<u>Komádi</u>	Körösmenti Hagyomány-örző Lovasnap és Bihari Ízek Találkozója. Nemzetközi Meghívásos Fogathajtó Verseny.	nincs további adat	http://www.komadi.hu/images/plakat/2014/lovasnapok-page-001.jpg
	Komádi Kulturális Expo és Fesztivál	Modern zenei fesztivál, főzőverseny.	http://www.komadi.hu/images/plakat/vrosp.jpg http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option/naptar/task/details/faz/15406
<u>Körös-szakál</u>	Körös-szakáli Néptánc Tábor-fesztivál	„A község legnagyobb nyári rendezvénye, melynek a Hajdú-Bihari, Békés megyei és a Nyugat-Dunántúli táncgyűtteseken kívül, Romániából is lesz résztvevője. Megalakulásunk, 2002 óta minden évben szervezünk néptánc tábort és néptánc fesztivált. Az idei évben e két nagyrendezvényt szeretnénk összevonni, egy megközelítőleg 400 főt érintő egész hetes programba. Július 10-15-ig (hétfőtől-szombat), a programterv az eddigi néptánc táborokhoz fog igazodni, melyben a kézműves foglalkozásokon kívül lehetőség néptánc tanulásra, emellett saját, már meglévő koreográfiák hibáinak kijavítására. A július 15-i zárónapon (szombat) a táborban résztvevő mintegy 8-10 néptáncgyűttes, záró fesztiválon mutatja be műsorait. A rendezvény célcsoportja, a 6-24 éves korú gyerekek és fiatalok. E korosztályok két csoportban fognak a program során tevékenykedni. A 6-12 éves korúak az egyszerűbb kézműves foglalkozásokon vesznek majd részt, mely magában foglalja a fafaragást, gyöngyfűzést, fonalazást, korongozást, mindezekon kívül gyermektáncokkal és népi játékokkal ismerkednek meg. A 12-24 éves korosztály az eddig leírt kézműves fog-	http://folkradio.hu/naptar/esemeny/6650/2006-07-15/urlsafeTitle



		lalkozásokon kívül, „edzőtábor” szerint foglalkozhat saját koreográfiával, valamint egy olyan közös táncot tanulhat meg, mely a magyarországi román kultúrának a tánci közé tartozik, nevezetesen a Kétegyházi táncrendet.”	
Körösszegapáti	Karácsonyi Hagományőrző Nap - Kolindálás	„A karácsonyi ünnepkör egyik legszínesebb formáját elevenítették fel a körösszegapáti és a körösszegapáti iskola tanulói. Magyar és román nyelven énekeltek, regöltek. A Bihari románok turkajárás szokásának bemutatása nagy figyelmet váltott ki a megjelentek körében. A körösszegapáti csoportot Far Éva tanítónő, a helybeli szereplőket Sáfrányné Berényi Mária tanítónő és Oláh Ildikó tanárnő készítették fel erre a bemutatóra. Külön érdekessége volt a hagyományőrző napnak, hogy a felnőttek megsütötték azokat a süteményeket, tésztákat, melyeket az itt lakók a karácsonyi ünnepekre szoktak készíteni. Sült: cifra kalács, lekváros, hájas tészta, lekváros kifli, kapros lepény, pogácsa, káposztás béles, oláh palacsinta. A kultúrházban megrendezett bemutató után az iskola termeiben a Bihari Népművészeti Egyesület tagjai karácsonyi kézműves játszóházzal várták az érdeklődőket. Lehetőség kínálkozott mézeskalácsot készíteni, díszíteni és sütni. A szakemberek segítségével a gyerekek, de a felnőttek is karácsonyi díszeket, emléktárgyakat készíthettek.”	http://www.korosszegapati.hu/index.php/friss-hirek/369-karacsonyi-hagyomanyorzo-nap-kolindalas-koeroesszegapatiban
	IV. Kun László Fesztivál	„Az első nap délelőttje lovasbemutatóval indult és hintó járta be a település utcáit, híriül adva a lakosságnak rendezvény van a faluban. Hevesi Zsolt Debrecenből érkezett hintós fogatával szülőfalujába. Kocsiján egésznap járta az utcákat a kocsikázni kívánó résztvevőkkel, akik így ismerkedhettek meg a település mai arculatát. Nagy sikert aratott a citera zenekar. A hatalmas színpadon, pedig	http://www.haon.hu/iv-kun-laszlo-fesztival-k246r246sszegapatiban/news-20100830-07351310



		<p>előbb a helyi és a környékbeli amatőr csoportok váltották egymást. Felléptek az apáti „Harmónia énekkar”, a nyugdíjasok klubjának énekesei, a Komádi városi népdalkör, a tetétleni Nyugdíjas klub. Ropták a táncot az apáti „Nárcisz”, a „Bajnóca” néptáncscsoportok, a Komádi „Balerina Belle” táncosok: Ugyancsak Komá diból érkezett a „Rákász” citerazene kar énekesével együtt, s arattak nagy sikert.</p> <p>A szervezők úgy alakították ki a két nap programját, hogy minden korosztály megtalálja a maga szórakozási lehetőségét. A legkisebbek interaktív gyermekműsort tekinthettek meg, kutyáügyességi bemutatót nézhetnek. A Darvasi Erőemelő Egyesület fiatal és idősebb tagjai az emberi teljesítőképesség határait feszegették bemutatójuk során. A gólyalábasok az ügyesség igen érdekes változatát mutatták be az egyre gyarapodó számú közönségnek. A Komádi székhelyű NEXT DAY zenekar élőkoncertje igazolta, hogy a vidéki kis városban is sikeres lehet egy lelkes fiatal, tehetséges együttes. Operett melódiák hangzot tak fel színvonalas előadásban. Kaczor Feri műsora, Liszter Sándor nótaestje kellemes hangulatot teremtett a településen. A rendezvény második napján az érdeklődés egyre nagyobb lett a műsorszámok iránt. Megérkeztek Romániából ötven fővel Rév település küldöttei is. Közös istentiszteleten vettek részt a Körösszegapátiakkal. A román anyanyelvűek az ortodox, míg a magyarok a református templomba mentek vasárnapi istentiszteletre, melynek befejezése után megkoszorúzták a település központjában lévő kopjafát és emléktáblát. A vendégek Tarsoly Attila polgármester vezetésével megtekintették a község újonnan átalakított főterét, a most felépített gyermekját szóteret.</p> <p>Volt kirakodó vásár, lehetett válogat-</p>	
--	--	---	--



		<p>ni kinek-kinek az ízlése és pénztárcája szerint. A sok megjelent vendég ételben, italban sem szenvedett hiányt. Ahogyan közeledett az este, úgy gyarapodott a településre érkezők száma, szinte teljesen megtelt a falu. Igaz nem mindennapi eseményre gyűltek az emberek. A harminc éves EDDA élő koncertjét tekinthették meg díjmentesen a fesztiválon Körösszegapátiban. Ez vonzotta a Bihari térség településein élő rajongókat. Érkeztek is szép számmal, s nem bánták meg, mert az együttes Pataki Attila vezetésével nagyon jól sikerült koncertet adott. Nagy élmény volt a településen élőknek és a környékbelieknek, fiataloknak és idősebbeknek egyaránt.”</p>	
Májusi Málé Fesztivál		<p>„Azzal a céllal rendezték meg Létavértesen az I. Málé Fesztivált, hogy egy hagyományörző, egész napos programot biztosítsanak az érdeklődők számára Létavértesen és azon túl.</p> <p>A másik álmuk, céljuk az, hogy hagyományt teremtsenek a fesztivállal. Fontos céljuk továbbá, hogy a népi hagyományokat tovább adhassák a fiatal nemzedék számára, és másokkal is megismertessék, úgy hogy közben mindenki jól érezhesse magát, és maradandó élményként szolgáljon a fesztivál résztvevőinek és fellépőinek is egyaránt.</p> <p>A 2011. év májusában megrendezett Málé Fesztivál kezdeményezője és kitalálója a Létavértes Városi Könyvtár és Művelődési Ház illetve a Létavértes Városi Önkormányzat volt.</p> <p>A megvalósításban a Városi Könyvtár és Művelődési Ház dolgozói szervezték a főbb dolgokat, és sokan segítettek (az intézmények dolgozóinak barátai, családtagjai, helyi vállalkozók stb.) A fesztivál helyszíne a Városi Könyvtár és Művelődési Ház udvara volt. A nap gyerekprogramokkal indult: játszóház, kukoricapattogatás, bábelőadás a helyi óvónők részvéte-</p>	<p>http://letahirek.blog.hu/2011/06/02/i_male_fesztival_majus_21 http://www.mhvisz.hu/blog/letavertes-ahol-lakoknak-tobb-koszonheto-mint-azt-gondolnank</p>



		lével, Kukorica János viadal. Ezzel egy időben a főzőverseny is elkezdődött.” „A hagyományok mellett a helyi és környékbeli kismesterségek kézművesei számára lehetőség nyílt a portékáikat kiállítani, és értékesíteni. Az értékesítők között voltak üvegfűjók, kerámiaedény készítő, cserém figurakészítők, szőnyegkészítők, népi ruhakészítők, kosárfonók, fafaragók stb. A rendezvény támogatói helyi lakók, vállalkozók, vállalkozások voltak. A főzőversenyen hat csapat indult és 27 féle ízletes málé és kukoricás étel készült. A fesztivál iránt kifejezetten nagy lett az érdeklődés, oly annyira, hogy 2012-ben II. alkalommal is megrendezik és a környező településekről szervezett buszos csoportokhoz lehet csatlakozni.”	
	Szüreti Sokadalom	„Minden év szeptemberében kerül megrendezésre a szüreti sokadalom, melyen szüreti felvonulás fogatokkal, népzene, néptánc, kézműves sátor, egyéb érdekes műsorszámok, táncház, szüreti bál és szüreti játékokkal tarkítják az egész napot.”	http://www.mhvisz.hu/blog/letavertes-ahol-lakoknak-tobb-koszonheto-mint-azt-gondolnank
	Városi Borverseny	„A Városi Könyvtár és Művelődési Ház és a Létavérsi Szőlősgazdák Egyesülete helyi és nem helyi termelők számára rendezi a versenyt már évek óta, hagyományként. A borokat három- fehér, vörös és vendég borok- nevezési kategóriában lehet indítani. A jó hangulatért a népi hagyományokat őrző zenészek, zenei társulatok gondoskodnak népzenei szolgáltatva.”	http://www.mhvisz.hu/blog/letavertes-ahol-lakoknak-tobb-koszonheto-mint-azt-gondolnank
	Disznótoros est		
Magyar-homorog	Aratófesztivál	Horgászverseny, fociverseny, főzőverseny,	http://www.biharlap.hu/hir/6709/Aratofesztival-Magyarhomorogon.html
Mezőpeterd	Burgonya Fesztivál	„A rendezvényen várják a kisebbeket több gyermekprogrammal (kézműves foglalkozások, ugrálóvár, arcfestés), megtekinthető lesz a hagyományok	http://www.bsve.hu/index.php/298-burgonya-fesztival-mezopeterd http://www.utazitthon.h



		udvara a Bojtorján Kézműves Kör közreműködésével, illetve több színes program is szórakoztatja majd a vendégeket. Fellép többek között a Derecskei Kék-Kiálló Citerazenekar, a Szarkaláb Néptáncgyűttes és még több környékbeli csoport. Mezőgazdasági növények termesztésével foglalkozó szakmai fórum. Főzőverseny.”	u/iv-burgonyafesztival-mezopeterd-25061.html
Mezősas	nincs adat		
Nagyke-reki	nincs adat		
Pocsaj	Kolbász- és Hurkatöltő Verseny	A Református Egyház és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat közös szervezése.	http://www.haon.hu/pocsaj/gyurtak-a-kolbaszrak-es-a-hurkanak-valot/2727296
	Karácsonyi kolindálás	„Már hagyománnyá vált, hogy karácsony előtt a román népi kultúrát és vallásosság egyik szép szeletét bemutató különleges eseményre kerül sor, a karácsonyi kolindálásra, amelyet a települési és a Román Nemzetiségi Önkormányzat ezúttal is közösen szervezett.”	http://www.haon.hu/pocsaj/kolindalni-jottek-a-testvertelepulesrol/2722408
Szentpé-terszeg	Szüreti felvonulás és bál	„A szeptember végén, október elején rendezett Szüreti Bálon a néptáncosok a főszerep, amelyre a testvértelepülések is meghívást kapnak. Reggel a néptáncosok feldíszített lovas-kocsikkal végigjárják a falut és az esti szüreti bálra invitálják a lakosokat, amelyet a helyi művelődési házban tartanak meg.”	http://www.szentpeterszeg.hu/?module=news&action=list&fname=PROGRAMAJANLO
	Hurka- és kolbásztöltő fesztivál	„Február végén, március elején kerül sor a hagyományörző hurka- és kolbásztöltő fesztiválra, melynek a Szentpéterszegi Barátok Körének Közhasznú Egyesülete a főszervezője, de a többi civil szervezet is biztosít tagokat a rendezvény lebonyolításához. A fesztivált a falu honlapján, valamint a helyi újságokban és rádiókban is meghirdetik. A rendezvényre elsősorban a helyieket, testvértelepüléseket, szomszédos községeket, valamint a civil szervezeteket hívják meg, akik csapatonként indulnak a	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-hurka-kolbasztolto-fesztival-szentpeterszeg.html http://www.szentpeterszeg.hu/?module=news&action=list&fname=PROGRAMAJANLO



		hurka- és kolbásztöltő versenyen, de bárki részt vehet a fesztiválon az ország mindenpontjáról egyéni csapatként indulva. Ez a rendezvény általában két napos, mivel sok csapat indul, ezért mind a két napon vágnak le malacokat, amelyből minden csapat a saját receptje alapján és fűszereivel készíti el a hurkát és kolbászt, amelyet a helyi kemencében sütenek ki. A zsűriben minden évben mesterszakácsok foglalnak helyet, akik díjazzák az elkészült ételeket.”	
Tavaszköszöntő Nap	„A Tavaszköszöntő Napot minden év március végén – április elején rendezzük meg. Ez egy gasztronómiai verseny, melyen a falu lakossága saját készítésű termékekkel versenyez 10 étel és ital kategóriában. Versenyt hirdetünk a legfinomabb disznótoros, szalonna, hidegtál, édes sütemény, édes kelt tészta, söt sütemény, savanyúság, lekvár-befőtt-szörp, bor és pálinka kategóriában. A termékeket a Faluházban lehet leadni a verseny napján 13-órától 16 óráig. Neves zsűri értékeli, ugyanakkor a vendégek, a lakosság is leadhatja szavazatát a kóstoltatás után a legfinomabb termékre. A Baráti Kör vezetésével ezen a napon kerül kihirdetésre a Takaros Porta faluszépítő verseny indítása, mely falubejárással kezdődik. A napot szórakoztató műsor és bál zárja.”	http://www.szentpeterszeg.hu/?module=news&action=list&fname=PROGRAMAJANLO	
Péterszegi Lakodalmas Nap	„2009. október 3-án tartottuk hagyományőrző programunkat, a Péterszegi lakodalmast, melyen a Rozmaring Néptáncsoport közreműködésével egy hamisíthatatlan falusi lakodalmat idéztünk fel úgy, ahogy az még nagyszüleink, szüleink idejében történt. A rendezvényen bárki részt vehetett, vendégként kivehette a jusát a lakodalmi felvonulásból, a menyasszonykikérésből, a vacsorából, menyasszonytáncból és a mulatozásból. Mintha egy igazi lagzín lett volna!”	http://www.szentpeterszeg.hu/?module=news&action=list&fname=PROGRAMAJANLO	



Tépe	nincs adat		
Told	nincs adat		
Újiráz	Újirázi falunap és búcsú	„Ünnepi szentmisével indul a falunap. Aztán a falu lakosai megemlékeznek Újiráz alapításának évfordulójáról, és az első telepesekről. Gyula Ferencné országgyűlési képviselő mond ünnepi beszédet, majd a falu jubiláló lakosait is köszöntik. Az este bohóc műsorral, a komádi citeraegyüttes és néptáncegyüttes fellépésével, a Funkings együttes koncertjével, és debreceni humoristák előadásával várja a szórakozni vágyókat. Este kilenckor tűzijátékkal zárul a nap, majd másnap a híres irázi búcsú veszi kezdetét.”	http://www.biharlap.hu/hir/220/Falunap-es-bucsu-lesz-Ujirazon.html
	Farsangi disznótor	hagyományos disznótor	http://www.biharlap.hu/hir/7519/Farsangi-disznotor-Ujirazon.html
Váncsod	Váncsodi Őszköszöntő Fesztivál	Horgászverseny, parasztolimpia, bográcsos húskételek főzőversenye, helyi és vendég amatőr csoportok fellépése.	http://www.haon.hu/vancsodi-disznosagok-es-egyeb-finomsagok-az-oszkoszonton/2378735
Vekerd	nincs adat		
Zsáka	Térségi Hagyományőrző Mesterségek Ünnepe	birka paprikás főzőverseny, népi mesterségek bemutatója, táncház, sztárvendégek.	http://www.zsaka.hu/



Település	Esemény	Idézet (Az esemény bemutatása)	Forrás
Apagy	Aranykalász Fesztivál	„A Nyírség Hagyományőrző és Kulturális értékeit bemutató rendezvénysorozat keretében került megrendezésre az I. Aranykalász Fesztivál 2014. július 19-én Apagyon, a Kenderáztató tó mentén. Az egész napos térségi fesztiválon a gyerekek külön színpadon élvezhetik a jobbnál jobb gyermek dalokról híres előadókat, majd a megnyitót követően a Közép-Nyírségért és Rétközért valamint a Nyírség Vidékfejlesztési Helyi Akciócsoport kulturális csoportjai lépnek fel a nagyszínpadon. A sátorban stand-up comedy fellépőket előzik meg a különböző drogpreevenciók, mezőgazdasági, vállalkozásfejlesztési szakmai előadások. A délutántól kezdve pedig fergeteges sztárvendég parádé várja az érdeklődőket az I. Aranykalász Fesztivál.”	http://www.nyirseghir.hu/nyugszi/programajanlo/i-aranykalasz-fesztival-apagyon/23981 http://www.umvp.eu/esemenyek/i-aranykalasz-fesztival-apagy
Aranyosapáti	nincs adat		
Baktalórántháza	nincs adat		
Barabás	nincs adat		
Bátorliget	nincs adat		
Benk	nincs adat		
Beregdaróc	Beregi Kenderes Napok	„Beregdaróc varázslatos népi hagyományőrző rendezvénye a Daróci Kenderes Napok, melyen a kenderfeldolgozás népi mesterességét mutatják be színes kulturális programok kíséretében az érdeklődőknek. Megtudhatjuk, hogy mit takarnak a részint már elfeledett fogalmak, mint a kenderáztatás, törés, dörzsölés, szöszcsinálás, fonás, motollálás, szapulás, szövés. A szervezők sokszínű kulturális és szórakoztató programokkal is készülnek és a beregi emberektől megszokott szeretettel hívják és várják az érdeklődőket.”	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-kenderes-napok.html



Beregsu- rány	nincs adat		
Berkesz	nincs adat		
Besenyőd	nincs adat		
Botpalád	nincs adat		
Csaholc	nincs adat		
Császló	nincs adat		
Csegöld	nincs adat		
Csenger	Csengeri Almafesztivál	<p>„Csengeri Almafesztivál célja a kistérség népszerűsítése a vidék jellegzetes termékét felhasználva, valamint a helyi termelők szakmai piaci kapcsolatainak fejlesztése. A fesztivál a szatmári népi és gasztronómiai kultúra bemutatója és versenye (népi ételek, néptánc stb.) mellett lehetőséget nyújt a kistérség művészeinek bemutatkozására. A fesztivál konferenciából és termékbemutatóból, valamint kulturális és sporteseményekből áll. A rendezvény a hagyományörző gasztronómiai programokból és versenyekből, népi ételek és italok kóstolásából, almavásárból, szakmai konferenciából, termékiállításból, sport-, képzőművészeti eseményekből áll, melyek megjelenésükben, témájukban is a szatmári hagyományokat kívánják bemutatni. A több napos gasztró-turisztikai esemény a környék emblemikus gyümölcsére alapozva nemcsak kulturális, hanem szakmai és piaci szempontokat is érvényesít.</p> <p>A tematikus rendezvény a környék egyetlen almára alapozott fesztiválja, mely lehetőséget ad helyi és környékbeli, illetve belföldi és külföldi civil szervezeteknek, önkormányzatoknak, vállalkozóknak a megjelenésére, ezzel is elősegítve az információáramlást, hazai és nemzetközi kapcsolatok kialakítását, elmélyítését, a helyben megtermelt árufeladásokat, a helyi termékek piacra jutásának megszervezését, a szatmári hagyományok ápolását, új értékek létrehozását.</p> <p>Az önkormányzat a városközpont</p>	<p>http://www.programturizmus.hu/ajanlat-csengeri-almafesztival.html</p> <p>http://www.szatmar.ro/XI_Csengeri_Almafesztival/hirek/53203</p>



		organikus építészeti formavilágát felhasználva alakította ki a rendezvény helyszínét. A fesztivál a szatmári népi és gasztronómiai kultúra bemutatója és versenye (népi ételek, néptánc stb.) mellett lehetőséget nyújt a kistérség művészeinek bemutatkozására. A fesztivál konferenciából és termékbemutatóból, valamint kulturális és sporteseményekből áll, ahol komoly szerepet tölt be a romániai és a németországi testvértelepülések, valamint a határ két oldalán élők meghívásával a rendezvény nemzetközivé tételében.”	
Csengersima	Csengersimai Fesztivál	nincs további adat	http://csengersima.hu/files/fesztival/#slides/nagykep1.jpg
Csengerújfalú	Mézfesztivál	„A rendezvény célja, hogy a szórakozás mellett a méhészkedés időszzerű problémáit is megvitassák a résztvevők. Mézkirály- és mézkiálynő-választással, mézvásárral, kóstolóval, mézes ételekkel, süteményekkel, mézbállal és koncertekkel várják a látogatókat a Csengerújfalui Mézfesztiválon.”	http://www.szon.hu/mezes-lesz-a-fesztival/2332257 http://szatmartour.hu/rendezvenyek/mez-fesztival-csengerujfalu/
Cégénydányád	Szamosfeszti Monostori Napok és Katonadal Fesztivál	„A három napos népzenei és néptánc találkozó programja az I. világháború kitörésének 100. évfordulója alkalmából idén kibővül a legismertebb katonadalokat felso-rakoztató I. Katonadal Fesztivállal és Erdély Főutcájával, az Erdélyből érkező népművészek és kézművesek kirakodóvásárával. Nemzetközi I. Világháborús Centenáriumi Katonadal Találkozó A Nemzetközi I. Világháborús Centenáriumi Katonadal Találkozó az 1914-es hősök emlékének felidézésében, megtartásában, továbbadásában kíván szerepet vállalni. A rendezvény célja, hogy a fellépők a zene, a dal segítségével emlékeztessék az embereket az I. Világháború borzalmaira,	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/szamos-fesztimonostori-napok-es-katonadal-fesztival-cegenydanyad/



		szenvetéire, fájdalmaira és a béke fontosságára. A Találkozó őseink hagyatékának tiszteletteljes megőrzése és egyik módja érzéseik, vágyaik felidézésének a dalaikon keresztül.”	
<u>Csaroda</u>	Csaroda Part-i Népművészeti Fesztivál	„A program két szalon fut a rendezvény ideje alatt. A templomkertben felállított sátrakban tart a népművészeti kiállítás és vásár, ahol bemutatkozási lehetőséget kapnak Kárpátaljai, Szlovákiai, Erdélyi és természetesen a hazai hagyományőrző kézművesek. Az érdeklődők megismerhetik a különféle népi mesterségeket és azok fortélyait. A honfoglalás kori elődeink életébe is bepillantást nyerhet a látogató a honfoglalás kori bemutató alkalmából, ahol például jurtaépítés, íjászat és kézműves sátor vár minden kíváncsiskodót. Éhségüket kemencében sült finomságokkal csillapíthatják a látogatók. A másik szál a kulturális program, ahol határon túli és magyar amatőr és profi népművészeti együttesek mellett országosan elismert előadóművészek szórakoztatják a nagyérdeműt a nap folyamán.”	http://www.utazzitthon.hu/beregfeszt-2011-csaronda-parti-nepmuveszeti-fesztival-csaroda.html
<u>Darnó</u>	nincs adat		
<u>Encsencs</u>	Katonanóta Fesztivál	nincs további adat	
<u>Fábiánháza</u>	Szatmár Határok Nélkül	„Az alkalom elismertségét és népszerűségét mi sem példázza jobban, minthogy tavaly a látogatók száma meghaladta a háromezer főt. A református Istentiszteletet, ünnepélyes állampolgársági eskütételt, színvonalas kulturális programokat és természetesen sztárvendég fellépését is magában foglaló rendezvény idén már harmadik alkalommal várja a kedves érdeklődőket. Mint minden tevékenységünknek, a szombati találkozónak is az a célja, hogy összefogja a reformátusokat a határ mindkét oldaláról a történel-	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/szatmar-hatarok-nelkul-fabianhaza/



		mi Szatmárban. Ezáltal szeretnénk a szatmári szellemiséget és lelkiséget ápolni. A rendezvénynek van egyfajta felépítése, amit a továbbiakban is követni szeretnénk: istentiszteletre, állampolgársági esküdtelre, majd kulturális programokra és koncertre kerül sor.”	
Fehérgyarmat	Gyarmati Vigasságok	„A kétnapos Gyarmati Vigasságok elnevezésű programnak mindig kiszámítható időpontja van (augusztus 20-hoz legközelebb eső szombat és vasárnap), melynek a résztvevői Gyarmat utónévvel rendelkező magyar és a határon túli települések. A vendég települések múltjukkal és jelenükkel ismertetik meg az idelátogatókat: a sátraikban kiállítást tartanak, a táncosaik a hagyományos népi táncaikat mutatják be. A helyszínt, a város központjában található csodálatos parkot, úgy rendezzük be jurtákkal és azokban serénykedő kézművesekkel, hogy az idelátogató vendég úgy érezze magát, mintha egy honfoglalás-kori faluba érkezne. Állandó rendezvényeink voltak: mesterségek bemutatója, terepijász és harci lovas-íjász bemutató, ősi konyha – régi ízek, vásári bábjáték, kirakodóvásár, táncház, kézműves gyermekjátsszóház.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/gyarmati-vigassagok-fehergyarmat/
Fülesd	nincs adat		
Fülpösdróc	nincs adat		
Gacsály	nincs adat		
Garbolc	nincs adat		
Géberjén	Pendely gatyában – szoknyában – Szatmárban (Szüreti felvonulás és bál)	„Célja a szatmári néptáncosok tállalkozója, és hagyományos szüreti mulatság. Géberjénben az 1990-es évek óta rendezik meg a tradicionális szüreti felvonulást és bált. A nap fő célkitűzése, hogy különböző generációk együtt szórakozzanak, követve népszokásaikat népi viseletben és lócsös szekereken utaznak.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/pendely-gatya-ban-szoknyaban-szatmarban-geberjen/ http://szatmartour.hu/rendezvenyek/szureti-felvonulas-es-bal-geberjen/



	Téli Falusi Fesztivál	„A program abból a célból került kidolgozásra, hogy a téli szünetben a gyerekeknek, diákoknak és felnőtteknek, tehát a helyi lakoságnak értelmes, szórakoztató programlehetőségeket ajánljanak fel, hagyományteremtő céllal, erősítve az összetartozás érzését, a falusi identitás tudatos kialakítását. Nagy örömünkre évről évre egyre több látogatót vonzz a fesztivál a környező településekről is. Kreatív kuckó, kvízzjáték, táncverseny, karaoke várta az érdeklődőket. A gyerekek körében hatalmas sikert aratnak minden évben a Tunyogmatolcsi Hagyományőrző Egyesület lovasai, akik szekerekkel, hátasokkal jöttek el hozzánk. Fiatalok és idősek számára is szórakoztató műsort láthattunk a debreceni Szeredás Együttes tagjaitól. A karácsonyhoz és a téli napfordulóhoz kötődő rég elfeledett népszokások elevenedtek meg, zenével, prózával és tánccal.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/teli-falusi-fesztival-geberjen/
Gelénes	Beregfeszt – Régi Mesterségek és Hagyományok Napja	„A Beregi Többcélú Önkormányzati Társulás polgármesterei közös erővel életre hívták a BEREG-FESZT 2010-2011 elnevezésű rendezvénysorozatot, amely a Bereg népművészeti-, kulturális-, sport-, turisztikai-, gasztronómiai értékeire alapoz. Minden rendezvény az adott település egyediségét, sajátosságát igyekszik kiemelni, egy-egy téma köré szerveződik. A szervezők célja, hogy az ideérkezők megismerjék a helyi hagyományokat, látnivalókat, összehangolják a kistérség településeinek rendezvényeit és a közös marketing munkával egységes képet alakítsanak ki a Beregről. Ennek eredményeként megvalósulhat az, hogy minden hétvégén van egy-egy rendezvény a Beregben, a turista bármikor érkezik is, kaphat egy szeletet mindezekből. A programok között szerepelnek	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=18862



		<p>több éves múltra visszatekintő hagyományos rendezvények, illetve vannak olyan települések, akik most kívánnak hagyományt teremteni. A programok sokszínűsége, a helyszínek különlegessége, a helyi gasztronómiai élmények, a sok-sok fellépő és a beregi emberek vendégszeretete garantálják, hogy a BEREZFESZT-re látogatók élményekben gazdagon térhetnek haza.”</p> <p>Gelénesi helyszín: „Tradicionalis népi mesterségek, hagyományosan berendezett parasztház és paraszttudvar bemutatása. Baromfi szépségverseny, csirke-fogó verseny.”</p>	
Gemzse	Gemzsei Hagyományörző Lovasnap	nincs további adat	http://www.umvp.eu/esemenyek/v-gemzsei-lovasnap
Gulács	nincs adat		
Győrtelek	nincs adat		
Gyügye	nincs adat		
Gyüre	nincs adat		
Hermán-szeg	Szatmári Lakodalmas	„A rendezvénysorozat célja a disznótor, disznófogó pálinkával reggelire hagymásvér a vendégeknek és egyéb malacságok. Este legénybúcsú. A három napos rendezvény során megismerhetik a hagyományos szatmári lakodalom hagyományait és ízeit. A lakodalom a népi szokások szerint zajlik, első két napon az előkészületek bemutatása, szombaton pedig a mulatság következik.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/szatmari-lakodalmas-hermanszeg/
Hetefejércse	nincs adat		
Hodász	nincs adat		
Ilk	Ilki Gyömölcsfesztivál	Szilvalekvár főzés és egyéb népi ételek készítése és kóstolása, vetélkedők, könnyűzenei programok.	http://www.ilk.hu/wp-content/uploads/2014/08/Gyumifeszt.jpg
Jánd	Beregfeszt – Tutajos Nap	„A Beregi Többcélú Önkormányzati Társulás polgármesterei közös erővel életre hívták a BEREZFESZT 2010-2011 elnevezésű rendezvénysorozatot, amely a Bereg	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=com_content&view=task&layout=details&Itemid=18865



		<p>népművészeti-, kulturális-, sport-, turisztikai-, gasztronómiai értékeire alapot. Minden rendezvény az adott település egyediségét, sajátosságát igyekszik kiemelni, egy-egy téma köré szerveződik.</p> <p>A szervezők célja, hogy az ideérkezők megismerjék a helyi hagyományokat, látnivalókat, összehangolják a kistérség településeinek rendezvényeit és a közös marketing munkával egységes képet alakítsanak ki a Beregről.</p> <p>Ennek eredményeként megvalósulhat az, hogy minden hétfőgén van egy-egy rendezvény a Beregben, a turista bármikor érkezik is, kaphat egy szeletet mindezekből.</p> <p>A programok között szerepelnek több éves múltra visszatekintő hagyományos rendezvények, illetve vannak olyan települések, akik most kívánnak hagyományt teremteni. A programok sokszínűsége, a helyszínek különlegessége, a helyi gasztronómiai élmények, a sok-sok fellépő és a beregi emberek vendégszeretete garantálják, hogy a BEREGFESZT-re látogatók élményekben gazdagon térhetnek haza.</p> <p>Jöjjön el a Beregbe, mert 2011-ben is várja Önt Egy Szelet Kelet!</p> <p>Jánd: A tutajok érkezése a jándi kikötőbe, horgász- és halászléfőző verseny, a Halvány tanösvény bejárása.”</p>	
Jánkmajtis	nincs adat		
Jármí	nincs adat		
Kántorjánosi	nincs adat		
Kérszemjén	Lecsó Fesztivál	nincs további adat	http://onkormanyzat.mti.hu/hir/37410/kersemjeni_lecso_fesztival_itthon_vagy-magyarorszag_szeretlek
Kisar	nincs adat		
Kishódos	nincs adat		
Kisléta	Kislétai Ha-	nincs további adat	https://www.facebook.com



	gyománýörz ő Burgonya- fesztivál		/pages/I-Kisl%C3%A9tai-Hagyom%C3%A1ny-%C5%91rz%C5%91-Burgonyafesztiv%C3%A1l/228678227324300
<u>Kisnamény</u>	nincs adat		
<u>Kispalád</u>	nincs adat		
<u>Kisvarsány</u>	nincs adat		
<u>Kisszeke- res</u>	nincs adat		
<u>Kölcse</u>	Túr Party és Köcsi Vásár	„A népi iparművészek, kézműve- sek – mézeskalácsos, kádár, fazekas – kiállítása és vására, valamint a hungarikumok és helyi termékek bemutatója szerepel. Ez utóbbi programelem kiegészítéseként ké- zimunka- és képzőművészeti kiállí- tás, valamint népi játékok, vásári komédiák várják az érdeklődőket. A rendezvény programját a meg- szokott elemekre építve, népi iparművészek bemutatójával egé- szítették ki idén.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/tur-party-es-kocsi-vasar-kolcse/
<u>Kömörő</u>	Gömböc Fesztivál	„Cél a mangalica hagyományos módon történő feldolgozásának bemutatása a disznó perzselésétől kezdve a feldolgozás minden lépé- sén át. A közönséget folklórbemu- tatók is szórakoztatják.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/gomboc-fesztival-komoro/ http://utazas.sk/3-nemzetkozi-gomboc-fesztival/
<u>Kocsord</u>	Krasznaparti csíkos főző- verseny és falunap	Hagyományos népi ételek főzőver- senye és falunap.	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/krasznaparti-csikos-fozoverseny-es-falunap-kocsord/
<u>Komlódtót- falu</u>	nincs adat		
<u>Laskod</u>	nincs adat		
<u>Levelek</u>	Falunapi Fesztivál	Főzőverseny, vetélkedők, zenei bemutatók.	http://kozepnyirseghacs.hu/content/view/561/37/
<u>Lónya</u>	nincs adat		
<u>Magosliget</u>	nincs adat		
<u>Magy</u>	nincs adat		
<u>Mánd</u>	nincs adat		
<u>Máriapócs</u>	Cigánybúcsú és Kulturális Fesztivál	„A Szent Kereszt felmagasztalásá- nak ünnepe hagyományosan a ka- tolikus cigány közösségek búcsúja Máriapócson. Szeptember 14-én immár 72. alkalommal rendezték	http://magyarkurir.hu/hirek/ciganybucsu-mariapocson



		meg az eseményt. Az idei búcsú kulturális fesztivállal kapcsolódott össze. Ennek célja az volt, hogy a zarándokok minél több időt tudjanak tartalmasan együtt tölteni a pócsi Szűzanya közelségében.”	
Márokpapi	nincs adat		
Mátészalka	Fényes Napok Fesztivál	„A mai Magyarországon először Mátészalkán indult meg a villamos közvilágítás 1888-ban. Ennek az európai mércével is különleges teljesítménynek állítunk emléket világszínvonalú kulturális, művészeti, idegenforgalmi eseményekkel, szakmai konferenciákkal, színes programokkal.”	http://www.vilagszinvonala.hu/szivesvarosok/index.php?option=com_content&view=article&id=105:mateszalkai-feny-es-fesztival&catid=35:programok&Itemid=10066
Mátyus	nincs adat		
Méhtelek	Erdőháti Fesztivál	„A projekt célja Erdőhát kulturális identitásának megerősítése.”	http://www.szon.hu/erdohati-fesztival-t-szerveznek-meh-teleken/haon-news-FCUWeb-20110516-1121239319
Mérk	Sváb Nemzetiségi Fesztivál és Megyei Díjugrató Bajnokság	nincs további adat	http://www.szon.hu/svab-nemzetisegi-fesztival-es-megyei-djugrato-verseny/szon-news-ed04-20060706-101148
Milota	Nemzetközi Diófesztivál	„A fesztivál olyan gasztronómiai értéket képvisel, amely a település híres termékének a diónak a népszerűsítését szolgálja. A fesztivál középpontjában a dióból készült likőrök bemutatása, és különböző ételek főzőversenye és sütőversenye áll. A fesztivál kísérő rendezvényeként kulturális program is megtalálhatóak.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/nemzetkozi-diofesztival-milota/
Nábrád	nincs adat		
Nagyar	Somfesztivál	nincs további adat	http://www.kelet.hu/programajanlo/2014/08/28/somfesztival-nagyaron-kelet
	Pásztorétel Fesztivál	Hagyományörző bemutatók, népi ételek főzőversenye és kóstolója.	http://www.szatmarleader.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=13172:els-paszto-retel-



			fesztival-nagyar-veress-ranya-kemping&catid=61:aktualis&Itemid=61
Nagydobos	Nemzetközi Sütőtök Fesztivál	„Nagydobos nevezetességei között található még a világhírű Nagydobosi sütőtök is, mely kiváltképp az 1920-as 1930-as években a település meghatározó terménye volt. 1998 óta minden év szeptemberében megrendezik a Nemzetközi Sütőtök Fesztivált. Minden évben felhívást tesznek közzé az országban található „legnagyobb tök” címért. Az eddigi legnagyobb példányok jóval meghaladták az egy mászsát. Az első évek súlyrekordja például a 116 kg-ot is elérte. A tökfesztiválra ellátogatók legnagyobb csodálatát vívja ki, hogy mi mindenféle készíthető tökből. Dísz tárgyak garmadája, játékok, stb. De érdemes megkóstolni a tökből készített ételeket, italokat is (pl. tökös lapcsányka, tökös-mákos rétes, tökbőlé, stb.) A fesztiválon van tökszoborkiállítás, tökváltó verseny, töklámpás felvonulás, a gyermekeknek tökbábszínház is.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/nemzetkozi-sutotok-fesztival-nagydobos/
Nagyecsed	Láp Fesztivál	„Az Ecsedi-Láp Fesztivál, amely regionális, valamint határon átnyúló, hiszen évről évre részt vesznek romániai és ukrainai testvér településeink is. Köztudomású, hogy településünk egyik leggazdagabb történelmi múlttal és néprajzi emlékekkel rendelkezik megyénkben. Civil szervezetekkel, egyesületekkel, önkormányzati intézményekkel összefogva szeretnénk egy igazán színvonalas, turisztikai szempontból is látványos programsorozatot összeállítani és megvalósítani. Terveink között szerepel megeleveníteni egy szelet lápi világot, bemutatni állatvilágát, a betyárok életét, régi népi mesterségeket. A fesztivál 2014.06.06-án „Amiről az Ecsedi-láp mesél” című konferenciával	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/lap-fesztival-nagyecsed/



		kezdődik. Az érdeklődők ízelítőt kaphatnak a lápi életmódból, valamint, hogy hogyan alakult az emberek élete a lecsapolás után. Megismerhetik a láp élővilágát, a láp-hoz, településhez kötődő meséket, mondákat. Ismerkedhetnek a helyi konyha remekeivel és hallhatnak a helyi hagyományok ápolásáról is.”	
	Szilvavag Partí	nincs további adat	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/szilvavag-parti-nagyecsed/
Nagyhódos	nincs adat		
Nagyszeres	nincs adat		
Nagyvár-sány	nincs adat		
Nemesborzova	nincs adat		
Nyírbátor	Szárnyas Sárkány Hete – Nemzetközi Utcaszínházi Fesztivál	„Az országban egyedülálló fesztivál-élmény várja Nyírbátorba a rendhagyó fesztiválélményre vágyó látogatókat. A Szárnyas Sárkány Hete Nemzetközi Utcaszínházi Fesztivál kihagyhatatlan programjai kínálnak igazi nyári kulturális csemegét valamennyi látogatónak.”	http://fesztivalok.varosom.hu/programok/kultura/Szarnyas-Sarkany-Hete.html
	Roma Folk-lór Fesztivál	nincs további adat	http://www.nyirbator.hu/nyirbatori-roma-folklor-fesztival
Nyírbétek	nincs adat		
Nyírbogát	nincs adat		
Nyírcsaholy	Lapcsánkafesztivál	„A híres ételről, ételünkről a lapcsánkáról neveztünk el: Lapcsánkafesztiválként tartjuk meg hagyományos nyári rendezvényünket. Mi fog változni a falunapokhoz képest? Minden eddigi hasznos tapasztalatot felhasználunk, a korábbi érdekes programokat megőrizzük, de természetesen új arculat fog megjelenni. Megnő a gasztronómia szerepe, színesebb lesz a kulturális műsor. Az idén még csak egynapos lesz a rendezvény, de a jövő évit már kétnaposra tervezük. Az újdonságok közé tartozik a	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/lapcsankafesztival-nyircsaholy/



		kézműves játszóház, ahol most a bőrdíszműves szakmával és a fazekassággal ismerkedhetnek az érdeklődők.”	
Nyírcsászári	nincs adat		
Nyílderzs	nincs adat		
Nyírgelse	nincs adat		
Nyírgyulaj	nincs adat		
Nyíribrony	nincs adat		
Nyírkákó	nincs adat		
Nyírkarász	nincs adat		
Nyírkáta	nincs adat		
Nyírkércs	Szabadidős és Sport Fesztivál	Sport- és ügyességi versenyek, főzőverseny.	http://www.nyirseghir.hu/nyugszi/programajanlo/szabadidos_es_sport_fesztival_nyirkercsen/24038
Nyírlugas	nincs adat		
Nyírmada	nincs adat		
Nyírmeggyes	Meggyfesztivál	„Tájjellegű ételek főzőversenye és kóstolója, kézművesek és vásárosok kiállításai, játszóház, táncsoportok bemutatkozói, sztárvendégek. A rendezvény 2 napos programja »Ízek utcája« – ahol népi ételleket készítenek –, kézművesek, vásárosok, hagyományörző és modern csoportok kulturális kavalkádja élménydús kikapcsolódással szolgál. Alkalom a meggyből készült ételek, italok bemutatására, meggybor-készítés, meggyekvár-főzés; meggy és meggyeszörp árusítás, meggyel készült sütemények kóstolóval egybekötött bemutatója, meggy-mag-köpő verseny, bio- és hagyományos ételek főzőversenye a Nagy Fakanál Vándordíjért.”	http://napok.4t.hu/esemeny/fesztival/xiii-meggy-fesztival-nyirmeggyes-2013-julius-6 http://www.agroinform.com/program/viii-meggyfesztival-nyirmeggyesen-18205 http://www.nepmuvesz.hu/index.php?teljes_hir=165211214824781
Nyírmihálydi	nincs adat		
Nyírparasznya	nincs adat		
Nyírpilis	nincs adat		
Nyírtass	nincs adat		
Nyírvasvári	nincs adat		
Ökörítőfülpös	Körtefesztivál	„A rendezvény célja, a rendezvényen tájfellegű ételkülönlegességekkel várják a kedves látogatókat. A	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/korte-fesztival-okoritofulpos/



		körte termesztésének nagy hagyománya van a faluban, a helyiek mintegy 45 hektáron termesztik a gyümölcsöt. A jobb minőségű, friss körte fogyasztásra kerül, míg a többit ceftrézik, és a híres szatmári körtepálinkát főzik belőle. Az ököritófülpösi körtéért határon túlról is rendszeresen járnak felvásárlók, mert úgy tartják a település határában terem a legízletesebb gyümölcs.”	
Önböly	nincs adat		
Ór	nincs adat		
Ófehértó	nincs adat		
Olcsva	nincs adat		
Olcsvaapáti	nincs adat		
Ópályi	Aratófesztivál (Paraszt Forma-1)	„A résztvevő aratócsapatok bemutatják a hagyományos kézi aratás eszközeit, fortélyait. Emellett lesz szatmári ízek főzőverseny, falusi virtus vetélkedő, székérhúzó verseny, néptánc fesztivál, fogathajtó verseny és búza fajta bemutató.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/arato-fesztival-opalyi/
Panyola	Világzenei Fesztivál	„Panyoláról mindenkinek eszébe jut a szilva, kinek lekvár, kinek pálinka alakjában. Ebben a faluban szerencsére dzsungelgyümölcsösökben terem egy különleges fajta, így mind a kettőből akad a tisztességes háztartások kamráiban. Panyolán azonban van valami más is. Olyan, ami nekünk nincs. Pedig kellene, de nagyon. Akarjuk, de hiába. Hajszojzuk, de annál nehezebben érjük el. Panyolán ugyanis van idő. Mindenre. Nem állt meg, csak sokkal barátságosabban folyik. Mint a Szamos, amin a kézi hajtású komp átvisz. A másik oldal mintha egy másik világ lenne – és az is. Szilvafákkal, nyugalommal, igazi vendégszeretettel, falusi békével, érintetlen tájakkal, és évente egyszer egy különleges fesztivállal.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/hatarmenti-vilagzenei-fesztival-panyola/
Papos	nincs adat		
Pátyod	Pátyodi Kistérségi Juniá-	nincs további adat	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/patyodi-



	lis és Falunap		kistersegi-junialis-falunap-patyod/
<u>Penészlek</u>	nincs adat		
<u>Penyige</u>	Szenkeparti Nagyvásár	„Fesztivál célja a hagyományörzés és ápolás. Szenkeparti Nagyvásár 2014. A Szenkeparti Nagyvásár elnevezésű hagyományörző rendezvényünkkel felidézük a régi nagyvásári hangulatot, bemutatjuk a szatmári térség jellegzetes népies hagyományait, ízeit, és egyúttal igyekszünk megismertetni az érdeklődőkkel a már feledésbe merült mesterségeket. Országhatáron innen és túlról egyaránt érkeznek látogatók, turisták, akiket a szatmári emberek meleg vendégszeretettel fogadunk.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/szenkeparti-nagyvasar-penyige/
	Kisbíró Találkozó és Tótikés Fesztivál	„A vásárra ellátogató érdeklődők ízelítőt kapnak az itt élő emberek mindennapjaiból, hagyományaiból, miközben a rég elfeledett gasztronómiai finomságokat ismét megízlelhetik.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/kisbiro-talalkozo-es-totikes-fesztival-penyige/
<u>Petneháza</u>	nincs adat		
<u>Piricse</u>	Kanál-is Fesztivál	„A nevet a közismert népdal szövegéből vettük: „Kispiricsi faluvégén folyik el a kanális...” Ez a programunk gasztronómiára és zenére épül. Az eseményen fellépnek a környező települések kórusai, népdalköreik, hallhatunk operett slágereket, részt vehetünk évadkezdő vadfőző versenyen. A nap folyamán kézműves játszóház, ciberefőzés várja a gyerekeket, este pedig a sztárvendégek és az utcabál biztosítja majd a jó hangulatot.”	http://www.umvp.eu/?q=esemenyek/kanal-fesztival-piricse http://www.szon.hu/kanal-is-fesztival-nepi-etelek-es-nepzenei-programok/2139956
<u>Pócspetri</u>	Nyírség Értékei Fesztivál	Hagyományörző, közösségteremtő, szabadidős és kulturális rendezvény.	https://www.facebook.com/events/273185679513940/
<u>Porcsalma</u>	nincs adat		
<u>Pusztados</u>	nincs adat		
<u>Ramocsháza</u>	nincs adat		



Rápol	nincs adat		
Rohod	Kistérségi és Falunapi Fesztivál	Lovasfogatok zenés ébresztő felvonulása, kistérségi települések érkezése, sportversenyek, főzőversenyek, ügyességi vetélkedők.	http://www.nyirseghir.hu/nyugszi/programajanlo/falu_nap_lesz_rohodon/18980
Rozsály	Erdőháti Kulturális Fesztivál	nincs további adat	http://rozsaly.hu/gallery2/main.php?g2_itemId=30087
Sonkád	nincs adat		
Szamosangyalos	nincs adat		
Szamosbecs	nincs adat		
Szamoskér	Szamoskéri (Szatmári) Kolbászolás	Hagyományőrző disznóvágás, kolbásztöltő verseny, disznótoros ebéd, koncertek, táncház.	http://www.umvp.eu/esemenyek/ii-szamoskeri-kolbaszolas http://www.frissujzag.ro/szatmari-kolbaszolas/
Szamosályi	Szatmári Lakodalmas	„A három napos rendezvény során megismerhetik a hagyományos szatmári lakodalom hagyományait és ízeit. A lakodalom a népi szokások szerint zajlik, első két napon az előkészületek bemutatása, szombaton pedig a mulatság következik.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/szatmari-lakodalmas-szamosalyi/
Szamosatárfalva	nincs adat		
Szamosújlak	Szatmári Lakodalmas	„A rendezvény célja Szatmár lakodalom előkészületeinek bemutatása, csigakészítés, csiga tészta készítés megtanítása a látogatókkal is. Hagyományos “tyúkpucolás” a lakodalmi vacsorához. Este leánybúcsú vidám programokkal kísérve. A három napos rendezvény során megismerhetik a hagyományos szatmári lakodalom hagyományait és ízeit. A lakodalom a népi szokások szerint zajlik, első két napon az előkészületek bemutatása, szombaton pedig a mulatság következik.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/szatmari-lakodalmas-szamosujlak/
Szamoszeg	nincs adat		
Szatmárcseke	Nemzetközi Szilvalekvár-	„Célja a szilvás ételek bemutatója, és nagy szabású szilvalekvárfőző	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/nemzetkozi-



	főző Ver- sény	verseny.”	szilvalekvarfozo-verseny-szatmarcseke/
	Nemzetközi Cinkefőző Verseny	„A gasztronómiai esemény az Észak-alföldi régió egyik kiemelt programja. A fesztivál központi étele a krumpliból és lisztből készült, olajban kisütött, hagyományosan túróval ízesített étel, de ezenkívül más népi ételt is megköszönhetnek a településre látogatók.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/nemzetkozi-cinkefozo-verseny-es-nepi-epelek-kavalkadja-szatmarcseke/
Tákos	Tákosi Ke- resztszemes Fesztivál	„A nap folyamán neves fellépők szórakoztatták a nagyérdeműt, miközben a sátrakban a környék települései mutatták be a beregi keresztszemes gazdag motívumvilágát.”	http://www.szon.hu/keresztszemes-fesztival/2602967
Tarpa	Népzenei Fesztivál	nincs további adat	http://hangado.info/index.php?option=com_content&view=article&id=145%3Axvii-megyei-nepzenei-fesztival-tarpa-fellepesi-sorrend&Itemid=68
	Szatmár- bereg Szilvanapok (Új Pálinka Ün- nepe)	„Minden évben szeptember végén rendezik meg Tarpán a világhírű szatmári szilva és egyéb zamatos tájjellegű gyümölcs párlatok, no meg a szilvából készült ételek hagyományörző fesztiválját, a Szatmár-Bereg Szilvanapokat. A rendezvényen felvonul a Szatmár-Bereg Pálinka Lovagrend. Pálinkaverseny is kapcsolódik a fesztiválhoz. Szilvalekvár főzés rézüstben, szilvaaszalás, tájjellegű tarpai szilvás ételek kóstolója, szatmár-bereg termékek bemutatója, vására.”	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-szatmarbereg-szilvanapok.html
	Kuruc Fesz- tival	„A kuruc kor története, a kuruc kori élet megjelenítése: zenés felvonulás gyalogosok részvételével, általános harcászati, hadászati jellemző, ruházati, fegyverzeti szokások bemutatása, páros fegyverhasználat, mondák - történetek a kurucok életéből, párbaj, lőfegyverbemutató, korabeli kanócos puskák használata, kuruc dalok, énekek, dudazene, ka-	http://tourinform.szabolcs.net/reszletes.php?s=3247 http://www.programturizmus.hu/ajanlat-tarpai-kurucnapok.html



		tonaénekek, hangszer használata harcászati bemutató a közönség bevonásával. kézimunkakiállítás beregi szóttesekből és kézimunkákból gasztronómiai különlegességek, népi ételek, szilvalekvár, szilvapálinka, aszalt gyümölcsök kóstolása népi és iparművészeti termékek vására kismesterségek (kovács, üveg-fúvó, fonó, kelme festő) bemutatása Tarpa természeti és épített kincseivel való megismerkedés, a település bejárása lovasfogatokkal.”	
<u>Terem</u>	nincs adat		
<u>Tiborszál-lás</u>	nincs adat		
<u>Timár</u>	nincs adat		
<u>Tiszaadony</u>	Beregfszt - Kecsesajt Fesztivál	„Délben kezdődik a program, mely során felelevenítik a kecsketartás hagyományait, főzőversenyt hirdetnek kecskehúsból készülő ételekből, ingyenes kecskesajt-kóstolásra nyílik lehetőség. Vámosatyai, gulácsi, gelénesi, tákosi, barabási, ököritófülpösi és tiszaszalkai fellépők színesítik a fesztivált. Kecskefejő verseny, gomolyakészítés bemutatása, sajtkóstolás.”	http://www.szon.hu/kecskesajt-fesztival-lesz-vasarnap-tiszaadonyban/1764653 http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=18869
<u>Tiszabecs</u>	nincs adat		
<u>Tiszacsé-cse</u>	nincs adat		
<u>Tiszakere-cseny</u>	Beregfszt – Beregi Bégető Nap	„Hagyományos birkatartás bemutatása, birkanyáj terelés, juhászcutya bemutató, terelőverseny, birkából készült ételek főzőversenye.”	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=18870
<u>Tiszakóród</u>	Rétesfesztivál 1	Célja a húzott és kötött tésztás rétesek bemutatója.	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/retesfesztival-tiszakorod/
<u>Tiszaszalka</u>	nincs adat		
<u>Tiszavid</u>	nincs adat		
<u>Tisztaberek</u>	nincs adat		
<u>Tivadar</u>	nincs adat		
<u>Tunyogmatolcs</u>	Szamosparti Találkozó	„Népi mesterségek és tájjellegű termékek bemutatója, játékos sportverseny, kulturális programok,	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/szamospartitalalkozo-tunyogmatolcs/



		tájjellegű ételek kóstolása, lekvár főzés, játszóház várja az idelátogatókat. Népi mesterségek és tájjellegű termékek bemutatója, játékos sportverseny, kulturális programok, tájjellegű ételek kóstolása, lekvár főzés, játszóház várja az idelátogatókat.”	
<u>Túristván- di</u>	Molnártalál- kozó- és Életmód Fesztivál	„Fesztiválunkkal nem kisebb dologra vállalkozunk, mint egy rövid időutazás keretében bemutatni a régi molnárok munkáját, életmódját, a rájuk jellemző gasztronómiai érdekességeket. Mindezt pedig úgy, hogy a résztvevő országok, tájegységek gazdag kontrasztjaival, vagy épp hasonlóságaival ismerkedhesenek meg az érdeklődők. A fesztiválon versenyző csapatok öltözetét, bemutatkozásuk ötletességét és az általuk elkészített ételeket, valamint az erőpróbáló ügyességi versenyen elért eredményt független zsűri és persze a közönség értékelné majd. A fesztivál időpontjául azért választottuk ezt a napot, mert a szakmai szokáshagyományok közül, a vízimolnárok Nepomuki Szent János napjához fűződő ünnepe a legismertebb. Nepomuki Szent János a 18. század óta az utak, hidak és vizek, vizenjárók patrónusa, ünnepe főleg a dunai molnárok tartották meg. Szegeden a vízimolnárok pünkösdkor és Szent Istvánkor rendeztek mulatságot a Tisza folyó homokzátonyain.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/nemzetkozi-molnar-talalkozo-turistvandi/
	Nemzetközi Halászléfőző Verseny	„A Nemzetközi Halászléfőző Verseny másfél évtizede évente megrendezésre Túristvándiban, a Túr folyó partján, csodálatos természeti környezetben. Az idelátogató vendégek, turisták megismerhetik Szatmár gazdag néprajzi, kulturális és gasztronómiai hagyományait. Az egész napos színvonalas kulturális programok, kézműves bemutatók és népi ételek kóstoltatása mellett, a	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/nemzetkozi-halaszlefozo-verseny-turistvandi/



		nap fő attrakciója a versenyszerű halászléfőzés.”	
Túrricse	nincs adat		
Tyukod	Tyukorica Fesztivál	„A település Tyukorica Fesztivál elnevezésű rendezvényén számtalan formában – csövesen, darálva, pattogatva – jelenítették meg a házigazdák és a vendégek a program alapjául szolgáló növényt, s népi játékok és színes műsorszámok sorát felvonultatva kínáltak egyedülálló szórakozási lehetőséget a jelenlévő sokaságnak.”	http://szatmartour.hu/rendezvenyek/tyukorica-fesztival-tyukod/
Ura	Uborkás Fesztivál	nincs további adat	http://www.szon.hu/urai-uborkas-fesztival/2045427
Uszka	nincs adat		
Vaja	Szatmári Kistérségi Kulturális Fesztivál (Vajai Közmédiás Napok)	nincs további adat	http://www.szon.hu/tag/iszatmari-kistersegi-kulturalis-fesztival
Vállaj	Strudli Fesztivál	„A jellegzetes sváb, helyi specialitás a strudli mellett egyéb fesztiváljellegű ételek is készülnek.”	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-strudli-fesztival-vallaj.html http://www.frissujzag.ro/st-rudlifesztival-vallaion/
Vámosatya	nincs adat		
Vámosoroszi	nincs adat		
Vásárosnamény	Zoárd napi Sokadalom	„Zoárd nap környékén Vásárosnaményban a régi Kraszna hídon és környékén idén már negyedik alkalommal kerül megrendezésre a város névadó legendájáról elnevezett Zoárd-napi Sokadalom. Megtaláljuk itt a foltvarró, ostor készítő, szíjgyártó, kosárfonó, fazekas, fafaragó, bőrös, virágos, gyertyamártó, csipkeverő, babakészítő, gyöngyfűző, beregi keresztszemes hímző, pásztorrózsa és vászonvirág készítő mesterségek művelőit. A gyékénysátrakban a hozzáértők bemutatják a kézbáb készítését, lesz dekopázs művész, henna fes-	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-zoard-napi-sokadalom.html



		tés, textilszobrászat, könyvkiadás, lesznek pipák, kulcsok, bicskák, kézzel készült só- és üvegészerek, süthető gyurma ékszerek, levendula textíliák. A termékek készítésébe az érdeklődők is bekapcsolódhatnak.”	
	Hídi Vásár	„Hagyományos, középkori vásári forgatag. Népművészeti termékek készítésének bemutatója, Ízek Völgye házas tájjelegű ételekkel.”	http://utazas.sk/vasarosnamenyi-hidi-vasar/
Zajta	nincs adat		



Település	Esemény	Idézet (Az esemény bemutatása)	Forrás
<u>Abaújalpár</u>	nincs adat		
<u>Abaújkér</u>	nincs adat		
<u>Abaújlak</u>	nincs adat		
<u>Abaúj-szántó</u>	Szüreti nap	„A programsorozat szüreti felvonulással indul, majd kulturális és szórakoztató műsorok váltják egymás a Piac téren. Este koncertekkel zárul a nap. A színes programok mellett vidámpark, kirakodó vásár, borutca és büfé várja a vendégeket.”	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/2442 http://www.umvp.eu/esemenyek/szureti-fesztival-abaujszanton
<u>Abaújszolnok</u>	nincs adat		
<u>Abaújvár</u>	Abaújvári Várfesztivál	„Maga a rendezvény erősen történelmi jellegű, ám a hagyományörző programok mellett helye van a kultúrának, a népművészetnek és a szórakozásnak is. Egy évezred magyar katonai kultúráját felvonultató repertoár mellett immár hagyomány a főzőversenyek, a kézműves foglalkozások, a környékbéli csoportok fellépései (Telkibányi Dalárda, Abaújszinai Rozmaringok, Hidansémeti Hagyományörző Táncegyüttes), a felvonulások, a lovashintőzés, a szertűz és az esti koncertek. Zenés ébresztő, főzőverseny, sportversenyek, Fesztiválozók és hagyományörzők felvonulása Abaújvár utcáin Emlékszalogok elhelyezése Abaújvár rovásírásos helységnévtábláján, hagyományörző színpadi bemutatók, hadi bemutatók, sztárfellépők.”	http://www.eszak.hu/progr amajanlo/2014/08/13/vi-abaujvari-fesztival-2014.eszak http://www.abaujvar.hu/v%C3%A1rfesztiv%C3%A1l.html
<u>Abod</u>	Abod Völgye Kulturális Fesztivál	„A rendezvény főszervezője az Abodi Görög katolikus Magvető Ifjúsági Baráti Kör és az Abodi Ruszin Kisebbségi önkormányzat, akik teljes mértékben adományokból szervezik meg a fesztivált. A programok között többek között szerepel főzőverseny, szentliturgia, zászlószentelés, zene, tánc, vetélkedők, hastáncbemutató, motoros	http://www.szon.hu/adom anyokbol-szuletik-a-fesztival/1755445



		felvonulás, szépségverseny, operett, szintetizátor-show, koncert, tombola, lézershow, este pedig utcabál. A pálinkaversenyre fél liter pálinkával lehet nevezni.”	
Aggtelek	Gömöri Gyümölcs-fesztivál	„Lekváfőzés, gyümölcstermékek versenye, szakmai konferencia, térségi gyümölcs- és gombafajták kiállítás, kézműves és helyi termék kiakadódásár. Kulturális kísérő programok: játszóház, bábszínház, koncertek, táncbáz és még sok minden más a Gömöri Gyümölcs-fesztiválon.”	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-gomori-gyumolcsfesztival.html
Alsóberceki	nincs adat		
Alsódobosza	nincs adat		
Alsógagy	nincs adat		
Alsóvádasz	nincs adat		
Arka	Gönci Barack Fesztivál (társrendező: Boldogkővár-alja)	„A fesztivál minden kétséget mellőzve az év legjobb barackos bulija sok zenével, gourmand barackos felhangokkal, gyermekprogramokkal, igényes helyi és kézműves termékekkel. Aki kedveli a gyümölcsöt, érdekli a gasztronómia, vagy szerelmes a vidékbe, annak itt a helye. Bemutatkozik a Gönci kajszi minden lehetséges formában: a pálinka mellett frissen főtt baracklekvárt kóstolhatnak és kint lesz a környék éttermeinek krémje: séfek, borászatok, gasztrobloggerek, sajtosok stb. Este a kivilágított várban nagykoncert zárja a programot. Az I. Gönci Barack Fesztivál érték- és hagyományteremtő rendezvény, ahol a családok, a helyi értékekre, itteni adottságokra büszke emberek és a kajszi ízéért különböző formákban rajongók együtt ünnepelhetik az istenáldotta környék egyik legnagyobb adományát.”	http://www.utazzitthon.hu/i-gonci-barack-fesztival-boldogkovaralja.html
Arló	Laska Fesztivál	„A színpadi szórakoztató programok mellett az Arló Nőklub tagjai a környékre jellemző finomságot	http://www.eszak.hu/helyi/2014/09/29/laska-fesztival-arloban.eszak



		reggeltől estig sütötték.”	
<u>Ároktó</u>	Kecsege Fesztivál (Társrendező: Tiszacsege)	„Komphúzó verseny, ügyességi játékok, slambucfőző verseny, színpadi produkciók.”	http://www.umvp.eu/?q=esemenyek/kecsege-fesztival-arokto-tiszacsege
<u>Aszaló</u>	Szüreti Vigaság - Nyitott Pincék Napja	„Az önkormányzat úgy gondolta, eltérnek a szokásoktól, az első napon nyomatékot adnak, ráirányítják a figyelmet a település ritkaság-számba menő <i>pincefalujára</i> , ezen keresztül az aszalói borra és szőlőre. – A nyitott pincék napja hagyományteremtő program, a kétszáz-harmincnégy földalatti járat zöme a vendégek rendelkezésére állt. A szombat már a hagyományok ápolásának jegyében telt, <i>magyaros ruhákba</i> öltözött fiatalok rótták az utcákat délben, vállukon díszített rudakon függő, más helyeken <i>szőlő</i> , vagy <i>szüreti koszorúnak</i> , itt csengettyűnek nevezett fűrtökkel, szőlővesszőkkel. Házról-házra jártak, a kapuk mögül újabb menyecskék bukkantak elő, karolták meg az ifjú <i>csószókat</i> . Majd amikor kiteljesedett a csoport, a <i>Közéleti Borház</i> előtti területre igyekeztek, ahol virágmonstrumokkal ékített fogatok, hintók várták őket, hogy elindulhasson a felvonulás, amelyet az idős csószók zártak. Minden utcában tiszteletüket tették, a felvonulókat a fiatalok szülei vendégelték meg, egyfajta kóstoltatás gyanánt a ház finomságaiból.”	http://www.boon.hu/kinyitottak-az-aszaloi-pinceket/haon-news-FCUWeb-20071003-1157446709
<u>Baktakék</u>	nincs adat		
<u>Balajt</u>	nincs adat		
<u>Bánréve</u>	nincs adat		
<u>Baskó</u>	nincs adat		
<u>Becskeháza</u>	nincs adat		
<u>Bekecs</u>	nincs adat		
<u>Beret</u>	nincs adat		
<u>Bodroghalom</u>	nincs adat		
<u>Bodrogkeresztúr</u>	Mindszent Havi Mulatság	„A helyi érdekeltégű kézművesek, borászatok látják vendégül és ismertetik meg az érdeklődőkkel	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=com_content/task/details/faz/21457



		Bodrogkeresztúr. Borkóstolók, helyi kézműves termékek bemutatása, gyermekprogramok, táncház.”	http://www.borutazo.hu/program/mindszent_havi_mulatsag_pezsgo_bodrogkeresztur-p233.html
Bodrogkisfalud	nincs adat		
Bodrogolaszi	nincs adat		
Bódvalenke	nincs adat		
Bódvarákó	nincs adat		
Bódvaszilas	nincs adat		
Boldogkőújfalú	nincs adat		
Boldogkőváralja	Gönci Barack Fesztivál (Társrendező: Arka)	„A fesztivál minden kétséget mellőzve az év legjobb barackos bulija sok zenével, gourmand barackos felhangokkal, gyermekprogramokkal, igényes helyi és kézműves termékekkel. Bemutatkozik a Gönci kajszi minden lehetséges formában: a pálinka mellett frissen főtt baracklekvárt kóstolhatnak és kint lesz a környék éttermeinek krémje: séfek, borászatok, gasztrobloggerek, sajtosok stb. Este a kivilágított várban nagykoncert zárja a programot. Az I. Gönci Barack Fesztivál érték- és hagyományteremtő rendezvény, ahol a családok, a helyi értékekre, itteni adottságokra büszke emberek és a kajszi ízéért különböző formákban rajongók együtt ünnepelhetik az istenáldotta környék egyik legnagyobb adományát.”	http://www.utazitthon.hu/i-gonci-barack-fesztival-boldogkovaralja.html
Boldva	Aludttej Fesztivál	„Gasztronómia és kultúrtörténeti fesztivál. Ízek imája, tájlevegű aludttejes ételek versenye. Különböző települések lakosainak jelentkezését várjuk, akik saját szájízük szerint az általuk legjobbnak tartott bográcsban készíthető ételt főzik. Bármilyen létszámmal részt vehetnek, de a várható létszámot, kérjük, előre jelezzék! A verseny célja, hogy megismer-	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-aludttej-fesztival.html http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/22684



		kedjünk egymás tájlelegű ételleivel, boraival, idegenforgalmi kultúrájával úgy, hogy mindeközben jól érezzük magunkat. Ezt a versenyt a híres szállóigé, a „Tetejével mérik, mint Boldván az aludttejet” jegyében szeretnénk eltölteni, ami azt is jelenti, hogy a főzőversenyre jelentkezők szabadterén, bográcsban, tárcsán, roston vagy bármilyen más eszközön készített, régies, jóízű ételt főzhetnek. Egyetlen feltételünk van, mégpedig az, hogy az aludttejnek valamilyen formában szerepelnie kell: akár az ételbe belefőzve, akár külön öntetként, habarásként vagy bárhogy, csak tálaláskor bizonyítható legyen az aludttej jelenléte.”	
<u>Borsodbó- ta</u>	nincs adat		
<u>Borsod- nádasd</u>	Molnárkalács Fesztivál	„A Szellemi Kulturális Örökség nemzeti jegyzékén is szereplő molnárkalácsot népszerűsítik Borsodnádason az immár hetedik alkalommal megrendezendő fesztiválon, amelyet ezúttal június utolsó hétvégéjén tartanak. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei város életében és a környéken is kiemelt eseménynek számít a Molnárkalács Fesztivál. Idősek és a fiatalok közösen sütik a finom ostyát, a vendégek pedig előszeretettel kóstolják végig az összes lehetséges változatát. A népi süteményt ollószerűen nyitható sütővassal állítják elő, a korong alakú sült tészta, átmérője 14-17 centiméter, színe a világos-sárgától a világosbarnáig terjed. Állaga ropogós, illata semleges, íze kissé édes. Eredetileg holland sütemény, amely Németországban, Franciaországban, Ausztriában, Csehországban, Szlovákiában és Magyarországon egyaránt elterjedt.”	http://borsodnadasd.hu/component/content/article/68-helyi-hirek/463-vmolnarkalacsfesztival http://fesztikorkep.com/molnarkalacs-fesztival-borsodnadasdon/
<u>Borsod-</u>	Lepényfeszti-	Lepénykészítés, diótörő és mákda-	http://www.eblu-leader-



<u>szentgyörgy</u>	vál és szüreti felvonulás (Négy Évszak Kulturális Fesztivál)	ráló verseny, tökfáragó verseny, helyi termékek kiállítása,	info/attachments/143_Megh%C3%ADv%C3%B3%20-%20Borsodszentgy%C3%B6rgy3.pdf
<u>Borsodszirák</u>	Május 10. Köszöntő Családi Fesztivál	nincs további adat	http://www.umvp.eu/node/573764
<u>Bükkmogyorósd</u>	nincs adat		
<u>Büttös</u>	nincs adat		
<u>Csenyété</u>	nincs adat		
<u>Csernely</u>	Derelye és Tulipán Fesztivál	„A falu lányai, asszonyai több mint 50 kg lisztből gyúrták a derelyét. A téztás finomságból idén hat különböző ízesítésűt kóstolhatott a közönség. Délután pedig kulturális programok szórakoztatták a több száz fős nézősereget. A csernelyi derelye a legények ereje – ezt hirdette minden felirat a kis községben, a sátrak oldalán, az asszonyok kötényén. A téztás finomságot már délelőtt elkezdtek nyújtani és tölteni a szabadtéri konyhában, összesen hatféle töltelékkel főzték a derelyét, amit a falunapra kilátogató közönség rögtön el is kapkodott. A csernelyi derelye erejéről a kóstolók is hasonlóan vélekedtek, a hagyományos krumplis töltelék mellett kolbásszal, aszalt szilvával, lekvárral, túróval töltött derelyét is választhatott az éhes közönség.”	http://csernely.hu/hirek/i-derelye-es-tulipan-fesztival.html http://www.ozd.hu/news.php?id=2513
<u>Csobád</u>	nincs adat		
<u>Csobaj</u>	nincs adat		
<u>Csokvámány</u>	nincs adat		
<u>Cigánd</u>	Béles Fesztivál	„A vendégeket kézműves kiállítás és vásár, kézműves játszótér fogadja. Megkóstolhatják a híres kemencében sült "cigándi bélest", valamint megismerkedhetnek a béles készítés titkaival. A rendezvényen fellépnek néptáncsoportok, népdal énekesek.”	http://www.tanyamuzeum.hu/magyar/oldalak/belesfesztival_cigandon/ http://www.port.hu/beles-fesztival/pls/w/festival.festival_page?i=festival_id=6015
<u>Damak</u>	nincs adat		



Dámóc	nincs adat		
Debréte	nincs adat		
Detek	nincs adat		
Domaháza	nincs adat		
Dubicsány	nincs adat		
Edelény	Kistérségi Fesztivál	„A rendezvény célja a térségi identitástudat erősítése, lehetőség biztosítása a helyi termékkészítők bemutatkozására és a hagyományosan jó magyar-lengyel barátság ápolása. Ennek érdekében fogott össze az Edelényi Kistérség Többcélu Társulása, a Borsod-Torna-Gömör Egyesület, Edelény önkormányzata és testvérvárosa, Siewierz. Az önkormányzatok csapatai főző- és sportversenyeken mérik össze tudásukat, ügyességüket, a kicsiket játszóház várja, s persze ki-ki kedvére válogathat a térség gazdálkodóinak és kézműveseinek a portékáiból.”	http://www.edeleny.hu/hirek_do.php?kod=834
	Bódva-völgyi Népművészeti Fesztivál	A magyar konyha gyöngyszemei	http://www.boon.hu/i-bodva-v246lgyi-nepmuveszeti-fesztival-edelenyben/news-20090603-03550700
Égerszög	nincs adat		
Encs	Abaúji Meggyfesztivál	Gyümölcstermesztési, feldolgozási ismeretek, gasztronómiai, egészségközpontú helyi termék bemutató és vásár.	http://napok.4t.hu/esemeny/fesztival/ii-abauji-meggyfesztival-encs-2013-julius-14
Erdőbénye	Bor, Mámor, Bénye Fesztivál	„A Bor, mámor... Bénye egy különleges, sok helyszínen zajló, gasztro- és kulturális fesztivál, amit a remek tokaji borok tesznek teljessé. Az augusztus 20-át megelőző hétfőig mindenki számára nyitottak a helyi borászok kertjei, ahol nem csak a Tokaji borvidék kitűnő borait kóstolhatják meg az ide látogatók, hanem világzenei és jazz koncerteket hallgathatnak, kiállításokat nézhetnek, előadásokat hallgathatnak vagy egyszerűen csak a fűben heverészve élvezhetik a	http://www.utazzitthon.hu/bor-mamor-benye-2013-erdobenye-19591.html



		tokaj-hegyaljai falu hangulatát.”	
	Aszú Fesztivál	„Ezen a napon fel lehet keresni az erdőbényei pincészeteket, de a piactéren is lehet válogatni a környékbeli kézművesek portékáiban. Este a pásztortüzek meggyújtásával zárul a nap, ami szintén régi hagyományt idéz: Szent Mihály napjakor volt szokás, hogy a szőlőpásztorok meggyújtották kunyhóikat, jelezve, hogy az ő munkájuk immár véget ért. A Béres Szőlőbirtok is egész nap pincelátogatással, borkóstolási lehetőséggel várja a látogatókat.”	http://www.beresbor.hu/aszu-fesztival-erdobenye-2014-szeptember-27.html http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/23607
<u>Erdőhorvái</u>	nincs adat		
<u>Fáj</u>	nincs adat		
<u>Fancsal</u>	nincs adat		
<u>Farkaslyuk</u>	nincs adat		
<u>Felsőberecki</u>	nincs adat		
<u>Felsődob-sza</u>	nincs adat		
<u>Felsőgagy</u>	nincs adat		
<u>Felsővadász</u>	nincs adat		
<u>Fony</u>	nincs adat		
<u>Forró</u>	Szederesztivál	„A kétnapos gasztronómiai programsorozat apropóját az adta, hogy napjainkban a falu határában található Közép-Európa legnagyobb összefüggő szederültetvénye. A fesztivál hagyományosan szeder-szürettel kezdődik, majd a termés szétválogatása után a legérettebb szemek kerülnek másnap az üstökbe, majd az ingyenc ünneplő sokaság tányérjára. A szabadtéri szederlekvár-főző verseny hangulatát kulturális műsorok, koncertek és vetélkedők fűszerezik, de természetesen nem hiányozhatnak a fesztiválról a portékáikat áruló kézműves sátrak sem. A Forrói Szederesztivál mára már a határon túlról is csábítják a lekvár szerelmeseit, az	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/16345



		utóbbi években Szlovákiából érkező csapatok is részt vesznek a főzőversenyen.”	
Fulókércs	nincs adat		
Gadna	nincs adat		
Gagyapáti	nincs adat		
Gagybátor	nincs adat		
Gagyvendégi	nincs adat		
Galvács	nincs adat		
Garadna	nincs adat		
Gelej	Geleji Sajt Fesztivál	„A délelőtti folyamán sport programokra került sor, melyeken a környező települések sportegyesületei, baráti társaságai vettek részt. A délelőtti folyamán elindult a főzőverseny, melyen a nevezők hagyományos mezőségi ételekkel indultak. Gelej településen a juh- és szarvasmarha tenyésztésnek nagy hagyományai vannak, ennek megfelelően főtt a borjúpörkölt, nyáron sülték a hízóbárányok. Az egésznap folyamán lehetett geleji helyi termékeket kóstolni, főként a geleji sajtnak, a fesztivál névadó termékének volt a legnagyobb népszerűsége.”	http://www.umvp.eu/hirek/krumpli-sajt-sokadalom
Gömör-szőlős	Gömör-Tornai Fesztivál	„Tizenegy nap, két ország mintegy húsz települése, közel száz fesztiválprogram – számokban így lehetne összefoglalni a Gömör-Tornai Fesztivált. Ennek a programsorozatnak a lényege azonban nem a számokban rejlik. Hanem a szellemiségben, ami létrehívta ezt a sok műfajú, a történelmi gyökerű térségi kapcsolatok erősítésében, a régió vérkeringésének felpozíciójában is szerepet játszó szórakoztató, hagyományőrző, művészeti fesztivált. A programsorozat keretében a legkülönbözőbb művészeti ágak neves képviselői lépnek fel, illetve mutatják meg alkotásaikat a közönségnek. A vásári komédiától az operáig, a kézműves foglalkozástól a kézművesremek kiállításáig, az autentikus magyar népzeneig az	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=com_content&view=task&layout=details&Itemid=13769



		<p>Andok muzsikájáig, a helyi termékek bemutatójától egy fenntartható fejlődésű falu életprogramjáig minden megismerhető itt. A fesztivál produkcióinak szerves része maga a gömör-tornai vidék – a falvak festett mennyezetű templomai éppúgy, mint a füves domboldalok, a tájházak, a csűrök, az ódon várak és kastélyok – és persze az Aggteleki- és Szlovák-karszt legnagyobb kincsei, a világörökséghez tartozó barlangok.</p> <p>Ez az a fajta fesztivál, ahol mindig van mit csinálni. Nemcsak a délutáni, esti főprogramok kínálnak szórakozást a vendégeknek – délelőtt kézműves foglalkozásokon, vásárokon, kóstolókon lehetett szöszmötölni, nézelődni. Vagy lehet kirándulni akár a közvetlen, akár a tágabbban értelmezett környéken, hiszen egy körülbelül ötven kilométeres sugarú körben olyan nevezetességek találhatók, mint az aggteleki-jósvafői Baradla-barlang, a krasznahorkai vár, a betléri kastély vagy a Szádelői-szurdokvölgy. És persze a szálláshelyen is lehet maradni – kiülni egy díófa alá, nézni a környező hegyeket, és hallgatni a csöndet.”</p>	
Gönc	Pálinkás Gönczi Gasztrofesztí vál	„A zempléni eseményen a kulturális műsorok és a kirakodóvásár mellett gasztroshow, főzőverseny, és pálinkamustra is várta, várja a nagyközönséget.”	http://www.foodandwine.hu/2013/09/03/omck-2013-roadshow-palinkas-gonczy-gasztrofesztival-2013/ http://www.boon.hu/palinkas-gonci-gasztrofesztival-vasarnap-estig/2354966
Göncruszka	Göncruszkai Falunap	„Településünkön hagyományosan évente az augusztus 20-i nemzeti ünnep előtti vasárnapon tartják a búcsú rendezvényét. A búcsúra a településről elszármazottak sokasága is haza látogat, egyházi jellege mellett családi összejövetelnek, régi barátok, ismerősök találkozójának	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/23350



		<p>is számít.</p> <p>A több évszázados hagyományt szeretné Önkormányzatunk méltóan megünnepelni, ezért évek óta meglévő gyakorlat, hogy a búcsút megelőző szombaton (idén augusztus 17-én) rendezzük meg a Göncruszkai Falunapot. Alakulnak a falunapi programok... A Falunapot tartalmas rendezvényekkel szeretnénk megrendezni, melynek fő eleme este 20 órai kezdettel a Magyar Állami Népi Együttes fellépése a Magyar Rapszódia című zenés, táncos műsorának előadásával. A színvonalas előadás nem csak a falu lakossága, hanem az egész abaúji térség kultúrát szerető közönsége által látogatott lesz. A következő feladatokhoz önkéntes egyéni és csoportok jelentkezését várjuk: 1. Paraszt Forma 1= szekérhúzó verseny a Faluház területén érdekes, játékos akadályok leküzdésével. Ehhez 4 fős, fiatalokból, erős, bátor emberekből álló csapatok szerveződését várjuk, akik szeretik a kihívásokat, az erőt próbáló érdekes játékokat. 2. Főzőverseny tetszőleges létszámú csapatok nevezésével. Az alapanyagokat és a tüzelőt az önkormányzat biztosítja.”</p>	
Golop	Madárijesztőkészítő Fesztivál és Főzőverseny	<p>„A különleges ételek mellett – mely többek között muflon, vaddisznó és birka alapanyagból készült – volt egyszerű, de nagyon ízletes krumplicigulyás is. Az ingyencégek leöblítéséhez pedig délután kóstolással egybekötött pincetúrára invitálták a vendégeket a golopi pincetulajdonosok. Az egésznapos rendezvényt kulturális és gyermekprogramok színesítették.”</p>	http://www.boon.hu/szereincs/jol-megfert-a-madarijesztok-a-muflonp246rk246lttel/news-20100809-02002833
Györgytarló	nincs adat		
Halmaj	nincs adat		
Hangács	nincs adat		
Hangony	Hangonyi Falunap és Tök-	Ökörsütés, helyi termék bemutató, tökfőző verseny, hagyományörző	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-hangonyi-



	fesztivál	együttesek bemutatkozása	falunap-tokfesztival.html
Háromhuta	nincs adat		
Hegymeg	nincs adat		
Hejce	nincs adat		
Hercegekút	nincs adat		
Hernádbúd	nincs adat		
Hernádcece	nincs adat		
Hernádkercs	nincs adat		
Hernádpetri	nincs adat		
Hernádszentandrás	nincs adat		
Hernádszurdok	nincs adat		
Hernádvécse	nincs adat		
Hét	nincs adat		
Hidasnémeti	Hidasai Napok	nincs további adat	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-hidasinapok.html
Hidvégaródó	Ardói Szüreti Nap és Nemzetközi Kulturális Fesztivál	„Hagyományápoló rendezvény, mely minden év szeptemberének utolsó hétvégén kerül megrendezésre.”	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=com_naptar&task=details&faz=7944
Homrogd	Nemzetközi Nemzetiségi Folklor Fesztivál	népdalkörök versenye	http://www.umvp.eu/?q=esemenyek/x-nemzetkozi-nemzetisegi-folklor-fesztival-homrogd
Igrici	Helyi Termék Fesztivál	Helyi termékek kiállítása és vására, sportversenyes, színpadi bemutatók.	http://igrici.hu/content/view/162/85/
Ináncs	nincs adat		
Irota	Csereháti Négy Évszak Nyitnikék	„Cser-Kék Falusi Vendégfogadó hálózat szezonnyitó bemutatója. Tavasz Túra, Népi Játékok, Gasztronómiai bemutató, Faluszínház, templomi hangverseny.”	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=com_naptar/task/details/faz/12028
Járdánháza	Szüreti Felvonulás és Fesztivál	nincs további adat	http://www.eblu-leader.info/index.php/hu/component/jevents/icalrepeat.detail/2014/09/27/27/-



			/NmNjZmY1ZDVIOW11YzhjNjQ4OWNkYjMzMTQwYzZhYjk=
<u>Iósvafő</u>	nincs adat		
<u>Kány</u>	nincs adat		
<u>Karcsa</u>	nincs adat		
<u>Karos</u>	nincs adat		
<u>Kázsmárk</u>	nincs adat		
<u>Kékéd</u>	nincs adat		
<u>Kelemér</u>	nincs adat		
<u>Kenézlő</u>	nincs adat		
<u>Keresztéte</u>	nincs adat		
<u>Királd</u>	nincs adat		
<u>Kiskinizs</u>	nincs adat		
<u>Kisrozvággy</u>	nincs adat		
<u>Kissikátor</u>	Gombafesztivál	„A fesztivál keretében az Érdeklődőknek lehetősége nyílik részt venni horgászversenyen, a kispályás labdarúgó tornán és főzőversenyen. Napközben bemutatkoznak a helyi termelők, délután pedig színpadra lépnek a környékbeli asszonykórusok, népdalkörök, hagyományörző csoportok. A gyerekeket vidámpark és ugrálóvár várja.”	http://www.umvp.eu/esemenyek/xi-falunap-es-gombafesztival-kissikatorban
<u>Komjáti</u>	nincs adat		
<u>Komlóska</u>	nincs adat		
<u>Korlát</u>	Korláti Vadas Fesztivál	nincs további adat	http://www.korlat.hu/fesztival.html
<u>Krasznokvajda</u>	nincs adat		
<u>Kupa</u>	nincs adat		
<u>Lácacséke</u>	nincs adat		
<u>Ládbesenyő</u>	nincs adat		
<u>Lak</u>	nincs adat		
<u>Legyesbénye</u>	nincs adat		
<u>Léh</u>	nincs adat		
<u>Lénárdaróc</u>	nincs adat		
<u>Litka</u>	Nemzetközi Csereháti Fesztivál	nincs további adat	http://litka.hu/?gallery=nemzetkozi-cserehat-fesztival-2014-szeptember-6



<u>Mád</u>	Mádi Furmint Ünnep	„Mád a házigazdája a Furmint Ünnepnek, ahol a felkínált kitűnő borok, az ízletes ételek és az ingyen látogatható magas színvonalú kulturális programok felejthetlenné teszik ezeket a napokat mind az itt élőknek, mind az ide látogató hazai és külföldi vendégeknek.”	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-madi-furmint-unnep.html http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/21068
<u>Makkoshotyka</u>	nincs adat		
<u>Martonyi</u>	nincs adat		
<u>Megvaszó</u>	nincs adat		
<u>Méra</u>	nincs adat		
<u>Meszes</u>	nincs adat		
<u>Mezőcsát</u>	Helyi Termék Fesztivál és Vásár	„Az eseményen nemcsak megismerkedhetnek a kiállított termékek elkészítésének hagyományos módjával, de meg is vásárolhatják azokat.”	http://www.boon.hu/helyi-termek-fesztival-es-vasar-mezocsaton/haon-news-FCUWeb-20070904-1017548059
<u>Mezőzombor</u>	Mezőzombori Csülökfesztivál	„A csikós- és fogathajtó bemutatókkal tarkított augusztus végi rendezvényen gasztronómiai különlegességek, betyáros hangulat és egy igazán beleváló csülök-főzőverseny egyvelege várja az érdeklődőket Mezőzomborban.”	http://tokaj.varosom.hu/programok/fesztivalok/I-Mezozombori-Csulokfesztival.html
<u>Mogyoróska</u>	nincs adat		
<u>Monaj</u>	nincs adat		
<u>Monok</u>	Monoki Babfesztivál	Kézműves vásár, hagyományörző bemutatók	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-monoki-babfesztival.html http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar&task=details&faz=24243
<u>Nyésta</u>	nincs adat		
<u>Nagykinizs</u>	nincs adat		
<u>Nagyrovány</u>	nincs adat		
<u>Nekézseny</u>	nincs adat		
<u>Novajidrány</u>	nincs adat		
<u>Nyomár</u>	nincs adat		



<u>Olaszliszka</u>	Szüreti Boros Bangalica Toros	„Vidám szüreti felvonulás, koncertek neves fellépőkkel, gasztro- és borudvar nyitott pincék, helyi termelők termékei, kézműves kirakodó vásár, kiállítások, látványprézés agrárszpartakiád játékos vetélkedő, falujáró hintó-taxik, állatsimogató, ugrálóvár.”	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/23560
<u>Ózd</u>	nincs adat		
<u>Pácin</u>	Bodrogközi napok	„12 itthoni település és két határon túli reprezentálja kulturális hagyományainkat a 17. születésnapját ünneplő Bodrogközi Napokon.”	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-bodrogkozi-napok.html http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar&task=details&faz=24138
<u>Pamlény</u>	nincs adat		
<u>Pányok</u>	nincs adat		
<u>Pere</u>	nincs adat		
<u>Percse</u>	nincs adat		
<u>Perkupa</u>	nincs adat		
<u>Prügy</u>	nincs adat		
<u>Pusztafalu</u>	nincs adat		
<u>Pusztaradvány</u>	nincs adat		
<u>Putnok</u>	Gömör Expo és Fesztivál	„17. alkalommal rendezik meg a Magyar-Szlovák Kiállítást és Vásárt Putnokon, amely az elmúlt évek alatt a térség legrangosabb interregionális rendezvényévé vált. A rendezvény együttesnek idén is szerves részét képezi a Megyei Vadásznapi keretében megrendezett trófeakiállítás és vadásztársaságok találkozója. A kiállítás és EXPO mellett színes családi programok, majális, kézműves vásár, gasztronómiai különlegességek, játszóház, ugráló vár, állatsimogató, továbbá színvonalas színpadi programok, gyermekműsorok, sztárvendégek gondoskodnak az ide látogatók szórakoztatásáról.”	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-gomor-expo-es-fesztival.html http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/22613
<u>Rakaca</u>	nincs adat		
<u>Rakacszend</u>	nincs adat		
<u>Rásony-</u>	nincs adat		



sápperencs			
Rátka	Töltött Káposzta Fesztivál	„Rátkán, a Tokaj-hegylajai sváb településen 2014-ben negyedik alkalommal rendezzük meg a Töltött Káposzta Fesztivált. Az előző évek sikerei után most is azt szeretnénk, hogy Rátka polgárai és a hozzánk látogató vendégek kikapcsolódást, szórakozást találjanak nálunk ezeken a napokon. Legyen az borvagy káposztakóstolás, egy kellemes sörözés, népdal vagy táncebemutató, kézműves foglalkozás, délutáni gyermekműsor vagy éjszakai utcabál, bármire is van igénye, ezen a fesztiválon megtalálja, és egészen biztos, hogy kellemes élményekkel tér majd haza. Műsoraink megtekintése Rátka Község Önkormányzata és a támogatók jóvoltából ingyenes.”	http://www.tokaj-turizmus.hu/-p-947.html http://www.tokajhegyalja.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=259%3Atoeltoett-kaposzta-fesztival-ratka&catid=41%3Aprogramok&Itemid=1&lang=hu
	Nemzetközi Nemzetiségi Fesztivál	„A rendezvény hazai és külföldi nemzetiségi kultúrszereplők nagy seregszemléje. Németország, Lengyelország, Szlovákia, Erdély és hazánk fűvósai, táncosai, énekkarai részvételével kerül megrendezésre. A nemzetiségi műsorok mellett minden korosztály számára kínálunk szórakoztató programokat. Vásári forgatag, borkóstolás, kézműves foglalkozás, könnyűzenei koncert, szabadtéri bál várja a résztvevőket.”	http://www.ratka.hu/index.php/rendezvenyek/nemzetkozi-nemzetisegi-fesztival
Regéc	nincs adat		
Révleányvár	nincs adat		
Ricse	nincs adat		
Szászfa	nincs adat		
Szerencs	Országos Csokoládé Fesztivál és Zempléni Gazdanapok	„Nyolcadik alkalommal várja az országhatáron innen és azon túlról érkező vendégeket, kiállítókat augusztus utolsó hétvégéjén Szerencsre az Országos Csokoládé Fesztivál. Péntek estétől vasárnap délutánig változatos kulturális programok, nyereményjátékok, sportversenyek, édesség bemutatók	http://csokoladefesztival.com/2014// http://www.programturizmus.hu/ajanlat-orszagos-csokolade-fesztival-szerencs.html



		és kóstolók, vásári forgatag, csokoládéból készülő mesefiguraszobrok, csokoládé kalandpark, és még sok-sok édes meglepetés kínál felhőtlen szórakozást gyerekeknek és felnőtteknek. Az idén a fesztivál kísérőrendezvénye a Zempléni Gazdanapok lesz.”	
Szikszó	Szüreti Fesztivál	Hagyományörző szüreti programok és vásár	http://www.szikszo.hu/index.php?mod=gallery&c=60
Sajómercse	nincs adat		
Sajónémeti	nincs adat		
Sajópüspöki	nincs adat		
Sajóvelezd	nincs adat		
Sárazsádány	nincs adat		
Sárospatak	Sárospataki Sör- és Grill-fesztivál	nincs további adat	https://www.facebook.com/sarospatakisorfeszt http://zemleninfo.eu/hu/esemenyek/241-sor-es-grill-fesztival
Sáta	nincs adat		
Selyeb	nincs adat		
Semjén	nincs adat		
Serényfalva	nincs adat		
Sima	nincs adat		
Sóstófalva	nincs adat		
Szakácsi	nincs adat		
Szalaszend	nincs adat		
Szalonna	nincs adat		
Szegi	nincs adat		
Szegilong	nincs adat		
Szemere	nincs adat		
Szendrő	Őszi Fesztivál	„A régi szüreti felvonulás hagyományait megőrizve utolsó szabadtéri rendezvényünk, melyen rajzversenyt és őszi termésekből készült kompozíciók versenyt hirdetjük meg.”	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=com_content&view=task&layout=details&Itemid=15965
Szendrő-	nincs adat		



<u>lád</u>			
<u>Szentistvánbaksa</u>	nincs adat		
<u>Szin</u>	nincs adat		
<u>Szinpetri</u>	nincs adat		
<u>Szögliget</u>	Szögligeti Forraltboros Fesztivál	nincs további adat	http://www.szadvar.hu/2010/01/szogligeti-forraltboros-fesztival/
<u>Szőlősardó</u>	nincs adat		
<u>Szuhogy</u>	nincs adat		
<u>Taktabáj</u>	nincs adat		
<u>Taktaharkány</u>	Hal- és Vadétel Főző Verseny és Pogácsafesztivál	nincs további adat	http://www.boon.hu/hal-es-vadétel-fozo-verseny-es-pogacs-fesztival-taktaharkanyban/news-20100912-03325906
<u>Taktakenéz</u>	nincs adat		
<u>Taktasza-da</u>	nincs adat		
<u>Tállya</u>	Szent Vencel Napi Búcsú és Őszi Tállya Fesztivál	„Szeptember utolsó hétvégéjén, a Tállyán hagyományos Szent Vencel-napi borszentelés alkalmából szervez programokat, sportversenyeket, koncerteket, kiállításokat és vásárt a Tállyáért Egyesület.”	http://www.port.hu/szent-vencel-napi-bucusu-es-oszi-tallya-fesztival/pls/w/festival.festival.page?i festival id=15538 http://www.borsodsport.hu/egyeb-rendezvenyek/1809-szent-vencel-napi-bucusu-es-oszi-tallya-fesztival-2014-szeptember-26-28
	Szalonna és Szamorodni Fesztivál	„Az eseménnyel a Tokaj-hegyaljai Történelmi Borút Egyesület Tállya felújítja a több évszázados és mára csaknem feledésbe merült magyar szalonna-kultúrát, amelyen ennek a két ősi és nagyon magyar elemlünknek, a szalonnának és a tokaji szamorodninak az összeillőségét mutatja be az érdeklődő közönségnek. A rendezvény látogatói belépéskor kóstoló poharat vásárolnak, amellyel a bemutatott tokaji szamorodni borokat és a mellé kínált különféle szalonnákat végig kóstolhatják. A rendezvényt helybéli, és az ország más tájairól érkezett	http://www.borsodsport.hu/egyeb-rendezvenyek/1809-szent-vencel-napi-bucusu-es-oszi-tallya-fesztival-2014-szeptember-26-28



		énekkarok, zenekarok és népi hagyományőrző együttesek vidám műsorai, bordalai és verbunkosai teszik még élvezetesebbé.”	
<u>Tarcal</u>	Tarcali Bor-napok	„A Tarcali Bor napok keretében megkóstolhatja a Keresztúri pincésoron Tokaj-hegyalja nedűit. A 6 puttonyos Borfaluban részt vehet különleges pálinkabemutatókon és kóstolókon. A szombati nap fő attrakciója a fesztiváli felvonulás, melyben részt vesznek a szépségversenyre érkezett borkirálynők is.”	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/10187
<u>Telkibánya</u>	nincs adat		
<u>Teresztenye</u>	nincs adat		
<u>Tiszalúc</u>	nincs adat		
<u>Tiszabólna</u>	Pákász Napok	„A Tiszabólnaiak ősi mestersége a pákászat. Az ezt bemutató kiállítás évente egy alkalommal kerül megrendezésre. A településen több éves hagyományra tekint vissza a Pákász napok, amely 2006-ig a Tisza-tavi Fesztivál keretén belül került megrendezésre, tartalmaz kulturális és sport rendezvényeivel.”	http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/16323
<u>Tiszacsermely</u>	nincs adat		
<u>Tiszadorogma</u>	nincs adat		
<u>Tiszakarád</u>	nincs adat		
<u>Tiszakeszi</u>	Bográcsfesztivál és Falunap	Hagyományos főzőverseny, horgászverseny, sportversenyek.	http://www.tiszakeszi.hu/archivum/2012/v-bogracs-fesztival-es-falunap http://www.umvp.eu/?q=esemenyek/iii-tiszakeszi-bogracs-fesztival
<u>Tiszaladány</u>	nincs adat		
<u>Tiszatardos</u>	nincs adat		
<u>Tiszatárján</u>	nincs adat		



Tiszavalk	nincs adat		
Tokaj	Tokaj-hegyaljai Szüreti Napok	„Tokajban 1932 óta rendezik meg a Szüreti Napokat. A borvidék névadó településén hagyományosan október első hétvégéjén ünneplik a szőlőt és a bort. Szüreti felvonulás, főzőverseny, borászati-gasztronómiai események, színpadi műsorok.”	http://www.programturizmus.hu/ajanlat-tokaj-hegyaljai-szureti-napok.html
Tolcsva	Tolcsvai Borfesztivál	„Tokaj-hegyalja közepén, Tolcsván várjuk a "királyok bora" kedvelőit, egy gasztronómiai élvezetekkel és színes színpadi programokkal tarkított hétvégére. A községben található borászatok és családi pincészetek kínálják boraikat a vendégeknek egy teljes hétvégén át. Egy fesztivál, ahol borban az igazság!”	http://www.tolcsva.hu/bor-fesztival http://www.fesztivalkalauz.hu/index.php?option=naptar/task/details/faz/21241
Tomor	nincs adat		
Tornabarakony	nincs adat		
Tornakápolna	nincs adat		
Tornádaska	nincs adat		
Tornaszentandrás	nincs adat		
Tornaszentjakab	nincs adat		
Tornyosnémeti	nincs adat		
Trizs	nincs adat		
Újcsanálós	Harangod Vidéke Fesztivál	Nemzetközi Főzőverseny	http://www.szerencs.hu/varosai-rendezyenyek/1047-i-harangod-videke-fesztival-ujcsanaloson
Uppony	nincs adat		
Vajdácaska	nincs adat		
Vámosújfalú	nincs adat		
Varbóc	nincs adat		
Vilmány	nincs adat		
Viss	nincs adat		
Viszló	nincs adat		
Vizsoly	nincs adat		
Zalkod	nincs adat		
Zemplén-	nincs adat		



DEBRECENI EGYETEM



SZÉCHENYI TERV

<u>agárd</u>			
<u>Zitiz</u>	nincs adat		
<u>Zsujta</u>	nincs adat		